

# Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky

---

## ANALÝZA veľkoobchodného relevantného trhu č. 6

---

### Trh veľkoobchodných ukončovacích častí prenajatých okruhov, ktoré spájajú koncové body siete s bodom prepojenia.

---

#### OBSAH

<b>I.</b>	<b>Úvod</b>	
1.1.	Povinnosti Telekomunikačného úradu.....	2
1.2.	Stanovenie postupu a cieľov analýzy relevantného trhu.....	5
1.3.	Definovanie najdôležitejších pojmov.....	6
1.4.	Vecné a územné definovanie predmetného trhu.....	7
<b>II.</b>	<b>Analýza</b>	
2.1.	Určenie podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu.....	11
2.2.	Vyhodnotenie kritérií pre posúdenie významného podniku.....	14
2.3.	Vyhodnotenie povinností uložených v predchádzajúcej analýze trhu.....	35
<b>III.</b>	<b>Záver</b>	
3.1.	Závery analýzy na segmente A.....	38
3.2.	Závery analýzy na segmente B.....	39
3.3.	Návrh povinností na segmente A.....	41

---

Bratislava, 21. október 2011

---

## **I. Úvod**

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“) pristúpil k analýze poskytovania služby prenájmu veľkoobchodných ukončovacích častí okruhov, ktoré spájajú koncové body siete s bodom prepojenia (ďalej len „veľkoobchodný relevantný trh č. 6). Úrad pred stanovením postupu, určením úloh a cieľov analýzy zhrnul povinnosti úradu v rámci súťaže a regulácie v oblasti elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“).

### **1.1. Povinnosti Telekomunikačného úradu**

Podľa § 1 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tento zákon upravuje podmienky na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, podmienky na používanie rádiových zariadení, štátnu reguláciu elektronických komunikácií (ďalej len „regulácia“), práva a povinnosti podnikov a užívateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, ochranu týchto sietí a služieb, efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísel, oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam, ochranu súkromia a údajov a pôsobnosť orgánov štátnej správy v elektronických komunikáciách.

Podľa § 1 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách účelom zákona je vytvoriť podmienky na rozvoj konkurencie v oblasti elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky a odstrániť prekážky brániace jej rozvoju, vytvoriť podmienky na zriaďovanie a rozvoj transeurópskych elektronických komunikačných sietí a prevádzkyschopnosť celoeurópskych služieb, dosiahnuť efektívnu hospodársku súťaž (ďalej len „súťaž“) pri poskytovaní elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb založenú na princípe technologickej neutrality a podporiť záujmy užívateľov elektronických komunikačných služieb.

Podľa § 1 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách sa týmto zákonom preberajú právne akty Európskych spoločenstiev uvedené v prílohe č. 1 zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách je elektronická komunikačná služba (ďalej len „služba“) obvykle poskytovaná za úhradu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov sieťami.

Podľa § 6 ods. 6 zákona o elektronických komunikáciách je úrad národný regulátor a cenový orgán v oblasti elektronických komunikácií, ktorý podľa tohto zákona:

- a) vykonáva reguláciu,
- d) chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb,
- e) plní povinnosti podporujúce súťaž, rozvoj spoločného trhu Európskej únie, záujmy všetkých osôb členských štátov Európskej únie na území Slovenskej republiky, prístup k sieťam, prevádzkyschopnosť sietí a služieb a chráni slobodu výberu prevádzkovateľa s uplatnením technických noriem.

Podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pred začatím konania konzultuje svoj návrh opatrenia vo veci, ktorá bude mať významný dosah na relevantný trh, poskytne dotknutým stranám najmenej jeden mesiac na vyjadrenie odo dňa jeho zverejnenia. Úrad v návrhu uvedie najmä definíciu trhu, zistenia týkajúce sa významného vplyvu na relevantnom trhu spolu s označením podniku s významným vplyvom na tomto trhu, uloženie, zmenu alebo zrušenie povinností podľa § 18 až 24 a § 27 zákona o elektronických komunikáciách a odôvodnenie uvedených skutočností. Úrad zohľadní v čo najväčšej možnej miere stanovisko dotknutého podniku.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia. Pri regulácii musí zohľadňovať technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii zabezpečuje, aby nedochádzalo k narušovaniu alebo obmedzovaniu súťaže a diskriminácii podnikov, podporuje efektívne investície do kvalitnej a modernej infraštruktúry, dbá na zachovanie celistvosti a bezpečnosti verejných sietí. Úrad vytvára podmienky, aby všetci koncoví užívatelia mali prístup k univerzálnej službe a dbá na maximálny prospech užívateľov, najmä zdravotne postihnutých užívateľov, v súvislosti s možnosťou výberu služby, ceny a kvality.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad najmenej raz za dva roky analyzuje relevantné trhy. Ak úrad určil významný podnik na trhu podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách, lehota na analýzu relevantných trhov plynie odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu o určení významného podniku. Ak úrad neurčil významný podnik na trhu podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách, lehota plynie odo dňa ukončenia analýzy trhu. Cieľom analýzy je zistiť, či na relevantnom trhu je efektívna súťaž a či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov alebo právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie v oblasti súťažného práva pri poskytovaní sietí a služieb sú dostatočné na jej zabezpečenie.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy podľa § 16 zákona o elektronických komunikáciách zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna súťaž, po ukončení konzultácií podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách, určí rozhodnutím významný podnik a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 18 až 24 a § 27 zákona o elektronických komunikáciách. Tieto povinnosti musia vychádzať zo zisteného

stavu a musia byť oprávnené a primerané účelu a princípom regulácie, ktorými sú podpora efektívnej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Ak je na tomto trhu určený významný podnik, úrad mu existujúce povinnosti ponechá, zmení alebo doplní.

Podľa § 17 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách konzultácie (§ 10 zákona o elektronických komunikáciách) o analýze relevantného trhu v súvislosti s ukladaním povinností, zmenou alebo zrušením povinností podľa § 18 až 24 a § 27 zákona o elektronických komunikáciách sa týkajú významného podniku, ktorému sa tieto povinnosti ukladajú, menia alebo zrušujú a iných osôb, ktorých práva a povinnosti môžu byť dotknuté.

Úrad pri analýze predmetného veľkoobchodného trhu okrem zákona o elektronických komunikáciách vychádzal aj zo znenia zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona SNR č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“).

Úrad okrem vyššie citovaných ustanovení postupoval aj v súlade s:

**a) predpismi regulačného rámca EÚ pre oblasť elektronických komunikácií:**

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby v platnom znení (rámcová smernica),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby v platnom znení (smernica o povolení),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení v platnom znení (prístupová smernica),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb v platnom znení (smernica o univerzálnej službe),
- Smernica Komisie 2002/77/ES o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb;

**b) ostatnými príslušnými dokumentmi EK:**

- Odporúčanie Komisie o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (K(2008)5925) v konečnom znení zo dňa 15.10.2008,
- Odporúčanie Komisie o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií, ktoré v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby prichádzajú do úvahy pre reguláciu ex ante (2003/311/ES) zo dňa 11.02.2003,

- Odporúčanie Komisie o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu ex ante v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (2007/879/ES) zo dňa 17.12.2007 (ďalej len „revidované odporúčanie“),
- Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu ex ante v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby C(2007)5406),
- Pokyny Komisie týkajúce sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby (2002/C165/03) zo dňa 11.07.2002,

## **1.2. Stanovenie postupu a cieľov analýzy relevantného trhu**

Celý proces analýzy relevantného trhu prebiehal v týchto fázach:

- vymedzenie veľkoobchodného relevantného trhu č. 6,
- vlastná analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 6,
- na základe záverov analýzy, v prípade zistenia, že na trhu nie je efektívna súťaž, určenie podniku s významným vplyvom a navrhnutie uložených povinností alebo v prípade zistenia, že na trhu je efektívna súťaž, návrh na zrušenie rozhodnutia o určení spoločnosti Slovak Telekom, a.s. za významný podnik a uložení povinnosti na predmetnom relevantnom trhu.

Úrad v súlade s revidovaným odporúčaním stanovil jednotlivé relevantné trhy elektronickej komunikácie rozhodnutím zo dňa 20. januára 2011, ktorým sa určuje nový zoznam relevantných trhov (ďalej len „rozhodnutie o určení zoznamu relevantných trhov“). Relevantný trh úrad definuje z hľadiska vecného a územného.

Vlastná analýza pozostávala z identifikovania podnikov, ktoré pôsobia na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 6 a jej cieľom bolo zistiť či je na definovanom relevantnom trhu efektívna súťaž a či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov alebo právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie v oblasti súťažného práva pri poskytovaní sietí a služieb sú dostatočné na jej zabezpečenie. Na zistenie či je, alebo nie je na predmetnom trhu súťaž úrad vyhodnocoval príslušné kritériá týkajúce sa veľkoobchodného relevantného trhu č. 6 v súlade so zákonom o elektronickej komunikácii a po vyhodnotení príslušných kritérií úrad zhrnul svoje zistenia vo svojich záveroch.

V prípade, ak by úrad zistil, že na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 6 nie je efektívna súťaž, úrad na predmetnom trhu určí podnik, resp. podniky, s významným vplyvom, ktorý podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronickej komunikácii sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov. Úrad následne významnému podniku navrhne uloženie minimálne jednej povinnosti

podľa § 18 až 24 a § 27 zákona o elektronických komunikáciách. Pri návrhu uloženia povinností na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 6 bude mať úrad na zreteli predovšetkým účel zákona o elektronických komunikáciách a základný cieľ regulačného rámca Európskej únie tak, aby:

- zabezpečoval ochranu hospodárskej súťaže,
- prispieval k rozvoju vnútorného trhu,
- a presadzoval záujmy koncových užívateľov.

### **1.3. Definovanie najdôležitejších pojmov**

Predmetný trh je definovaný rozhodnutím úradu o určení zoznamu relevantných trhov ako: „*Veľkoobchodné ukončovacie časti prenajatých okruhov sú časti prenajatých okruhov, ktoré spájajú koncové body siete s bodom prepojenia.*“

Podľa § 24 zákona o elektronických komunikáciách je prenájom okruhov služba, ktorá spočíva v poskytnutí prenosovej kapacity medzi rôznymi bodmi tej istej alebo rôznych sietí a nezahŕňa prepájacie funkcie ovládateľné jej užívateľom.

Podľa § 4 ods. 4 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách je koncový bod siete fyzickým bodom, v ktorom sa účastníkovi poskytuje pripojenie k verejnej sieti a v prípade sietí zahŕňajúcich spájanie alebo smerovanie je tento bod určený špecifickou sieťovou adresou, ktorá sa môže vzťahovať na telefónne číslo účastníka a jeho technické špecifikácie.

Bodom prepojenia je bod, v ktorom dochádza k prepojeniu sietí dvoch rôznych podnikov. Bod prepojenia je teda fyzický bod, v ktorom sú vzájomne prepojené siete. Podľa § 4 ods. 10 zákona o elektronických komunikáciách prepojenie je fyzické a logické spojenie verejných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom umožňujúce užívateľom siete jedného podniku komunikovať s užívateľom toho istého alebo iného podniku alebo umožňujúce prístup k elektronickým komunikačným službám poskytovaným iným podnikom.

Podnik je podľa § 4 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách každá osoba, ktorá je oprávnená poskytovať sieť, službu alebo sieť a službu v oblasti elektronických komunikácií bez ohľadu na právnu formu a spôsob financovania. Poskytovanie siete, služby, alebo siete a služby v oblasti elektronických komunikácií je podnikaním podľa § 2 ods. 2 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. v platnom znení, tzv. Obchodného zákonníka. V rozhodnutí o určení zoznamu relevantných trhov je veľkoobchodný trh definovaný ako trh takých služieb, ktoré poskytuje podnik inému podniku.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii musí zohľadňovať technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie.

V prílohe revidovaného odporúčania je tento veľkoobchodný relevantný trh definovaný ako „*veľkoobchodné koncové segmenty prenajatých vedení bez ohľadu na technológiu použitú na zabezpečenie prenajatej kapacity*“.

#### **1.4. Vecné a územné definovanie relevantného trhu**

Úrad pri definovaní trhu postupoval podľa zákona a vychádzal z rozhodnutia, ktorým úrad určil zoznam relevantných trhov v znení neskorších rozhodnutí v súlade so Smernicou 2002/21/ES a revidovaným odporúčaním Európskej komisie.

Prvým krokom analýzy relevantného trhu bolo definovanie veľkoobchodného trhu č. 6 v národných podmienkach Slovenskej republiky z vecného aj územného hľadiska.

Prenajatý okruh je prenajatá infraštruktúra elektronických komunikácií poskytujúca prenosovú kapacitu určenú na prenos signálov. Prenosové prostriedky v rámci prenajatého okruhu môžu byť zabezpečené na metallickej sieti, optickej sieti alebo sieti s pevným rádiovým spojom. Prenajatý okruh je určený predovšetkým:

1. dvoma vymedzujúcimi bodmi, ktoré spája,
2. typom rozhrania v týchto vymedzujúcich bodoch a
3. prenosovou kapacitou.

Podľa typu dvoch vymedzujúcich bodov okruhu je možné okruhy prenajímať:

- a) od koncového bodu po koncový bod siete,
- b) od bodu prepojenia po koncový bod siete (ukončovacie časti prenajatého okruhu) a
- c) od bodu prepojenia po bod prepojenia (prenosové časti prenajatého okruhu patriace na bývalý veľkoobchodný trh č. 7).

S výnimkou prenosových častí prenajatých okruhov, ktoré nespádajú na veľkoobchodný trh č. 6, úrad pri analýze predmetného veľkoobchodného trhu skúmal všetky typy okruhov bez ohľadu na ich technológiu. Z uvedeného vyplýva, že **úrad skúmal všetky prenajaté okruhy s koncovým bodom**, teda aj prenajaté okruhy od bodu prepojenia po koncový bod, aj prenajaté okruhy od koncového bodu po koncový bod siete.

Podľa § 3 zákona č. 136/2001 Z. z o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov je relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné. Tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Vzájomne zastupiteľné tovary sú tovary, ktoré sú zastupiteľné najmä z hľadiska ich fyzikálnych a technických charakteristík, ceny a účelu použitia.

Pri vecnom vymedzení predmetného trhu úrad vychádzal zo zastupiteľnosti technológií, pričom zohľadnil princíp technologickej neutrality. Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad musí pri regulácii zohľadňovať technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie. Z uvedeného dôvodu nie je dôležité či prenosové prostriedky v rámci prenajatého okruhu sú zabezpečené na metallickej alebo optickej sieti, prípadne na sieti s pevným rádiovým spojom.

Európska komisia v dokumente „*Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee of regions on market reviews under the EU Regulatory Framework (2nd report), Consolidating the internal market for electronic communications, 11.7.2007*“ uvádza, že prenajaté okruhy s alternatívnymi rozhraniami, napr. ethernetom by mali byť zahrnuté na veľkoobchodné trhy prenajatých okruhov: „Prenajaté okruhy s alternatívnym rozhraním (vrátane ethernetu) by mali byť zahrnuté na trhy veľkoobchodne prenajatých okruhov, ak podľa princípov práva hospodárskej súťaže vyplýva, že veľkoobchodne prenajaté okruhy s alternatívnym rozhraním môžu nahradiť veľkoobchodne prenajaté okruhy s tradičným rozhraním, najmä ak ich funkčnosť a cenová úroveň sú rovnocenné.“

Úrad na predmetný veľkoobchodný trh č. 6 zahrnul:

- a) analógové a digitálne okruhy s tradičnými rozhraniami a
- b) okruhy s ethernetovým rozhraním.

Uvedené okruhy úrad zahrnul do predmetného trhu z dôvodu zastupiteľnosti poskytovaných služieb prostredníctvom prenajatých okruhov tak na strane dopytu, ako aj na strane ponuky.

Úrad sa zaoberal zastupiteľnosťou poskytovaných služieb na strane ponuky, t.j. prostredníctvom akých okruhov sú poskytované služby a zistil, že väčšina maloobchodných služieb je realizovaná prostredníctvom klasických okruhov. Súčasne úrad zistil, že pre takto poskytované služby je ale reálne možné využiť aj okruhy s ethernetovým rozhraním, pretože tieto umožňujú poskytovať služby, ktoré sú na strane ponuky z hľadiska funkčných vlastností vzájomne zastupiteľné.

Pri zastupiteľnosti jednotlivých technológií prenajatého okruhu na strane dopytu, je z pohľadu zákazníka najdôležitejšou požiadavkou dodržanie kvalitatívnych parametrov prenajatého okruhu pri zodpovedajúcej objektívnej cenovej úrovni. Klasické okruhy sa líšia od ethernetových okruhov v poskytovanom rozhraní v koncových bodoch a spôsobom pridelovania prenosovej kapacity. Pre služby poskytované prostredníctvom klasických okruhov je prenosová kapacita pridelená trvalo bez ohľadu na to, či sú koncovým užívateľom prenášané dáta alebo nie. V prípade služby ethernetu je prenosová kapacita koncovému užívateľovi pridelená iba po dobu, kedy dochádza k prenosu jeho dát.

Ethernetové okruhy sú schopné pre väčšinu koncových užívateľov ponúknuť porovnateľné parametre ako klasické okruhy. Na základe správania sa jednotlivých poskytovateľov a na základe vývoja ponuky služieb úrad dospel k záveru, že z pohľadu zastupiteľnosti ide o obojstrannú funkčnú zameniteľnosť služieb prenájmu tradičných a ethernetových okruhov aj na strane ponuky aj na strane dopytu. K 31.12.2010 bolo z celkového počtu prenajatých okruhov s koncovým bodom na Slovensku prenajímaných 19,7 percent okruhov s ethernetovým rozhraním. Väčšina podnikov má podobné ceny pre klasické aj pre ethernetové okruhy s rovnakou prenosovou kapacitou.

Zastupiteľnosť technológií je vo väčšine prípadov možná na základe kompatibility prenosových rýchlostí. V tomto prípade systémy s vyššími prenosovými rýchlosťami je možné považovať za substitučné, bez ohľadu na použitú technológiu, pre všetky systémy s tou istou alebo menšou prenosovou rýchlosťou. V prípade



požiadavky zachovania pôvodných koncových zariadení, je pre zastupiteľnosť pri poskytovaní služieb potrebná aj kompatibilita rozhraní, ktorá musí byť dodržaná ako z hľadiska mechanických a fyzikálnych vlastností, tak aj z hľadiska aplikovaných komunikačných protokolov.

Ak má byť prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov poskytnutý iným oprávneným poskytovateľom, je nevyhnutné poznať aj najdôležitejšie prenosové parametre zariadení, ktoré oprávnený poskytovateľ plánuje nasadiť do prístupovej časti siete, a zariadení, ktoré sú už v prístupovej sieti prevádzkované, aby bolo možné posúdiť, do akej miery sa môžu navzájom nepriaznivo ovplyvňovať rôzne komunikačné zariadenia pracujúce v prístupovej sieti na ukončovacích častiach prenajatých okruhov a či bude možné oprávnenému poskytovateľovi zriadiť prístup k ukončovacej časti prenajatých okruhov na nasadenie požadovanej technológie.

Úrad na základe všetkých vyššie uvedených skutočností považuje oba typy služieb prenájmu klasických aj ethernetových okruhov z hľadiska vecného vymedzenia za súčasť jedného trhu na základe ponukovej, dopytovej i cenovej zastupiteľnosti.

Prehľad typov sietí, typov technológií, príkladov rozhraní a charakteru služieb, ktoré sa dajú poskytovať na týchto okruhoch znázorňuje nasledujúca tabuľka č. 1.

**Tabuľka č. 1:** Prehľad typov sietí technológii a príkladov rozhraní okruhov.

Typ siete	Typ technológie	Príklady rozhrania a rýchlostí okruhov	možné služby
metalická sieť	analógové systémy	64 kbit/s, 2 Mbit/s, 8 Mbit/s, 34 Mbit/s, 140 Mbit/s, 45 Mbit/s, 155 Mbit/s	hlasové
	PDH		
optická sieť	SDH	STM1, STM4, STM16, STM64	dátové
	ATM		
pevný rádiový spoj	VSAT	Ethernetové (do 10 Mb/s, 100 Mb/s, 1 Gb/s)	video
	WiFi		
	FWA		
	rádioreléové spoje	X.21, V.24, V.35, V.36, X.25	

V rámci elektronických komunikačných sietí sa v Slovenskej republike používajú rôzne prenosové systémy, medzi ktoré predovšetkým patria:

- a) Analógové prenosové systémy, kde sú rozhrania realizované ako metalické pripojovacie body ukončené na normalizovaných konektoroch alebo ako voľné vodiče pre vzájomné prepojenie s koncovým zariadením.
- b) Prenosové systémy pleziokrónnej digitálnej hierarchie (PDH) poskytujúce digitálne rozhrania. Rozhrania sú realizované ako metalické dvojparové pripojovacie body ukončené na normalizovaných konektoroch. Pre rýchlosti nad 34 kbit/s sa používa koaxiálny kábel ukončený konektorom typu BNC.

- c) Prenosové systémy synchronnej digitálnej hierarchie (SDH), ktoré sú vybavené takými rozhraniami, ktoré sú realizované ako pripojovacie body (pre každý smer prenosu) ukončené na normalizovaných konektoroch.
- d) Systémy založené na technológii ATM, ktoré podporujú rozhrania realizované ako pripojovacie body ukončené na normalizovaných konektoroch.
- e) Ethernetové systémy s rozhraním ethernet, kam patria prenosové systémy využívajúce médium nielen na báze metalických káblov, ale aj koaxiálnych káblov i optických vlákien.
- f) Dátové modemy, ktoré umožňujú realizovať ukončovacie časti prenajatých okruhov s dátovými rozhraniami, a ktoré sú realizované ako metalické viacvodičové pripojovacie body ukončené na normalizovaných konektoroch.
- g) Rádiové systémy sú použité na realizáciu ukončovacích častí prenajatých okruhov v oblastiach, kde sú iné prenosové média neefektívne (napr. z dôvodov veľkých vzdialeností, nízkej hustoty osídlenia, členitosti terénu, krátkodobého využitia) alebo je potrebné urýchlené a operatívne poskytovanie požadovanej služby. Na prenos signálu sú vyhradené príslušné frekvenčné pásma. Zariadenia sú vybavené analógovými alebo digitálnymi rozhraniami.

Úrad posudzoval dané vymedzenie trhu z hľadiska možných substitútov na strane dopytu a ponuky, pričom skúmal či by súčasťou trhu mohli byť aj iné služby prenájmu okruhov poskytované prostredníctvom iných technológií a ďalších alternatívnych rozhraní. Úrad na základe odpovedí oslovených podnikov zistil, že žiaden podnik poskytujúci služby elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky, neposkytuje prenájom okruhov s koncovými bodmi prostredníctvom iných technológií a s inými alternatívnymi rozhraniami.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti úrad konštatuje, že k službám ukončovacích častí prenajatých okruhov neexistuje žiadny ďalší substitút. Všetky technológie, ktoré sú vzhľadom na ich fyzikálne a technické charakteristiky, cenu a účel použitia na predmetnom veľkoobchodnom trhu zastupiteľné, sú uvedené v tabuľke č. 1.

Priestorový relevantný trh (geografický trh) je všeobecne vymedzený územím, na ktorom dotknuté subjekty vystupujú na strane ponuky a dopytu danej služby, pričom súťažné podmienky sú také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami. Úrad pri územnom vymedzení trhu vychádzal z vecného vymedzenia relevantného trhu. Predmetné služby nie sú ponúkané v jednotlivých územných celkoch, resp. lokalitách za výrazne rozdielnych podmienok.

Vzhľadom k tomu, že úrad neidentifikoval v rámci územia Slovenskej republiky jednoznačne ohraničené územie, na ktorom by boli súťažné podmienky výrazne odlišné od ostatných lokalít, tak vymedzil trh z geografického hľadiska ako celé územie Slovenskej republiky.

## **II. Analýza predmetného trhu**

### **2.1. Určenie podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu**

Úrad v rámci analýzy oslovil nasledujúce spoločnosti ACS, s.r.o., AmiTel, s.r.o., AT&T, s.r.o., AVIS, s.r.o., Axalnet, s.r.o., CNC, a.s., CTN Network, s.r.o., Datacorp, s.r.o., DataNetworks, s.r.o., DELTA OnLine, s.r.o., Dial Telecom, a.s., DIGI SLOVAKIA, s.r.o., DNV ENERGO, a.s., EHS, s.r.o., ENERGOTEL, a.s., e-Net, s.r.o., eTel Slovensko, s.r.o., Fibris, s.r.o., GIMEX Slovakia, s.r.o., GiTy - Slovensko, a.s., GTS Nextra, a.s., HTMAS, s.r.o., Chemosvit, a.s., ICS Systems, s.r.o., Imafex, s.r.o., Interoute Slovakia, s.r.o., ISPER, s.r.o., ITS, s.r.o., KTR, s.r.o., LAST MILE, s.r.o., LiptovNet, a.s., MadNet, s.r.o., Memorex Telex Communication, s.r.o., MHH, s.r.o., Micronet a.s., MMJ Invest, s.r.o., MO-net Šahy, s.r.o., Netlab plus, s.r.o., NEXT-COM, s.r.o., Nowire, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., PanTel Slovakia, s.r.o., RadioLAN, s.r.o., Rainside, s.r.o., RAKL, s.r.o., ROH Telecom, s.r.o., Salamon, s.r.o., SKFREE, s.r.o., Slovak Telekom, a.s., Slovanet, a.s., Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s., Slovenské elektrárne, a.s., SOFA s.r.o., SPP, a.s., SSE, a.s., SWAN, a.s., ŠIVINET, s.r.o., TELECOM CONSULT, s.r.o., Telefónica O2 Slovakia, s.r.o., TeliaSonera, s.r.o., TIMES-VT Cibula, T-Mobile Slovensko, a.s., Towercom, a.s., TRESTEL SK, a.s., U.S. Steel Košice, s.r.o., VIZADA, a.s., VNET, a.s., VS distribučná, a.s., VSE, a.s., X-Net, s.r.o., ŽSR - ŽT SR, SNET, s.r.o., Komnet, s.r.o., IT Pro, s.r.o., Witec, s.r.o., Equant Slovakia, s.r.o., Šivinet ai.

Úrad z doručených odpovedí, ako aj na základe výsledkov elektronického zberu údajov zistil, že ku koncu roka 2010 na veľkoobchodnom trhu č. 6 pôsobilo 26 podnikov, ktoré prenajímali iným podnikom okruhy od bodu prepojenia po koncový bod siete a/alebo od koncového bodu po koncový bod, teda veľkoobchodne prenajímali okruhy zahŕňajúce koncové body. Úrad ďalej zistil, že okruhy od koncového bodu po koncový bod prenajímalo 14 podnikov a okruhy od bodu prepojenia po koncový bod prenajímalo 16 podnikov. Z celkového počtu podnikov prenajímalo ethernetové okruhy 13 podnikov a klasické okruhy prenajímalo 21 podnikov.

Medzi podniky, ktoré v sledovanom období poskytovali prenájom okruhov s koncovými bodmi okrem spoločnosti Slovak Telekom patria spoločnosť GTS Slovakia, a.s., spoločnosť Towercom, a.s., spoločnosť AVIS s.r.o., spoločnosť Last Mile s.r.o., spoločnosť Invitel international SK, s.r.o., spoločnosť SWAN, a.s., spoločnosť Energotel, a.s., spoločnosť Delta Online s.r.o., spoločnosť Mad Net, s.r.o., spoločnosť ŽSR železničné telekomunikácie, spoločnosť Slovanet a.s., spoločnosť WiMAX Telecom Slovakia s.r.o., spoločnosť ITS, spol. s r.o., spoločnosť ACS, spol. s r.o., spoločnosť ROH Telecom, s.r.o., spoločnosť Telecom Consult, s.r.o., spoločnosť Ing. Ján Cibula TIMES-VT, spoločnosť DataNetworks, s.r.o., spoločnosť KOMNET, s.r.o., spoločnosť Regiotel, s.r.o., spoločnosť IT Pro, s.r.o., spoločnosť Witec, s.r.o., spoločnosť SNET, s.r.o., spoločnosť Dial Telecom, a.s., spoločnosť NT COM, s.r.o., spoločnosť Axalnet, s.r.o., spoločnosť CTN Network, s.r.o., spoločnosť Fibris, s.r.o., spoločnosť KTR, s.r.o., spoločnosť Netlab plus, s.r.o.,

spoločnosť Rádio Lan, s.r.o., spoločnosť Rainside, s.r.o., spoločnosť Gity – Slovensko, a.s., spoločnosť Šivinet, s.r.o., spoločnosť Slovenské elektrárne, a.s., spoločnosť Východoslovenská energetika, a.s., spoločnosť VNET, a.s. a spoločnosť Nowire, s.r.o.

Na základe doručených odpovedí úrad zistil, že viaceré podniky pôsobiace na predmetnom trhu prenajímali okrem klasických okruhov, aj okruhy ethernetové. Väčšina z nich ponúkala ethernetové okruhy za rovnakú cenu ako klasické, čo vlastne len potvrdzuje vzájomnú cenovú zastupiteľnosť klasických a ethernetových okruhov. Úrad zistil, že niektoré podniky, ktoré prenajímali aj klasické aj ethernetové okruhy, ponúkali ethernetové okruhy dokonca lacnejšie, ako klasické okruhy pri rovnakých rýchlostiach. Z podkladov, ktoré má úrad k dispozícii jednoznačne vyplynulo, že ceny ethernetových okruhov boli v sledovanom období približne na rovnakej cenovej úrovni ako klasické okruhy, prípadne sa cenovo líšili od klasických ale len minimálne.

Spoločnosť Slovak Telekom na otázku: uveďte počet okruhov s rozhraním ethernet, zvlášť od bodu prepojenia po koncový bod siete a od koncového bodu siete po koncový bod siete vo svojej odpovedi v liste č. 42024/2010 zo dňa 14. septembra 2010 uviedla, že:

“ [Predmet OT]

Najmenšou časťou prenajatého okruhu od bodu prepojenia po koncový bod siete je taká časť prenajatého okruhu, kde je bod prepojenia umiestnený v prvom uzle siete (hlavný rozvážač), v ktorom sa sústreďujú prenosy signálu od koncových užívateľov. V prípade, že prenajímajúci podnik je do tohto bodu pripojený ďalším (menším prepojovacím transportným) okruhom od prenajímateľa, potom je bodom prepojenia až bod prepojovacieho okruhu, v ktorom sa spájajú siete nájomcu a prenajímateľa okruhu nachádzajúci sa v transportnej časti siete. Okruh od koncového bodu po koncový bod zahŕňa ukončovacie časti okruhu a prenosovú časť okruhu.

Najväčší poskytovateľ služieb - **spoločnosť Slovak Telekom** poskytovala nasledovné služby prenájmu okruhov s koncovými bodmi na veľkoobchodnej úrovni:

Služba	Popis
<b>RLO</b> (referenčná ponuka) rýchlosti: od 64 kbit/s	Služba prenájmu miestneho ukončovacieho okruhu od koncového bodu po bod prepojenia, pričom kolokácia (zabezpečená buď spoločnosťou Slovak Telekom alebo podnikom prenajímajúcim si okruh) je nevyhnutnou podmienkou prevádzky služby. Služba je ukončená modemami na oboch stranách. Poskytujú sa miestne okruhy s definovanými cenami v referenčnej ponuke od 64 kbit/s do 2 Mbit/s. Nad 2 Mbit/s sú ceny individuálne. Prenosová kapacita je trvalo dedikovaná, vrátane dohľadu a servisnej podpory.

<p style="text-align: center;"><b><u>Carrier Link</u></b></p> <p style="text-align: center;">rýchlosti: 4 kbit/s – 155 Mbit/s</p>	<p>Služba postavená na SDH/PDH technológii slúžiaca na prepojenie PoP-ov poskytovateľa s koncovými bodmi v priestoroch koncového zákazníka. Skladá sa z prístupovej časti a transportnej časti. Prístupový okruh služby Carrier Link, sa člení podľa nasledovného: ak platí, že koncový bod prístupového okruhu a koncový bod zberného okruhu, do ktorého je odovzdávaná prevádzka daného prístupového okruhu, sa nachádzajú :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- v miestnej zóne jedného a toho istého mesta pričom ide o mesto ktoré je centrom Primárnej oblasti tak sa jedná o METRO okruh</li> <li>- v miestnej zóne jedného a toho istého mesta pričom ide o mesto ktoré nie je centrom Primárnej oblasti tak sa jedná o CITY okruh</li> <li>- v rovnakej spádovej oblasti tak sa jedná o REGIO okruh</li> <li>- v inej spádovej oblasti tak sa jedná o COUNTRY okruh.</li> </ul> <p>Doplňkovou službou je SLA a Carrier back-up.</p>
<p style="text-align: center;"><b><u>Carrier Ethernet</u></b></p> <p style="text-align: center;">rýchlosti: 2 Mbit/s – 1 Gbit/s</p>	<p>Služba postavená na ethernetových rozhraniach transportnej siete, slúžiaca na prepojenie lokalít – PoP-ov (uzlov) poskytovateľa. Úroveň služby je negarantovaná Best Effort. Doplňkové služby sú Internet, SLA. Služba je bez záložných riešení.</p>
<p style="text-align: center;"><b><u>prenajaté okruhy</u></b></p> <p style="text-align: center;">rýchlosti: 64 kbit/s – 155 Mbit/s</p>	<p>Služba prenájmu telekomunikačných okruhov. Slúžiaca na prepojenie koncových bodov zákazníka. Postavená na SDH/PDH s doplňkovou službou SLA.</p>

Ďalšie väčšie podniky, ktoré poskytovali k 31.12.2010 prenájom okruhov s koncovými bodmi:

**Spoločnosť GTS Slovakia, a.s.** (ďalej len „spoločnosť GTS Slovakia“) poskytovala okruhy od bodu prepojenia po koncový bod na sériovom rozhraní s rýchlosťami 64 kbit/s až 155 Mbit/s a prenosové kapacity na ethernetových rozhraniach s rýchlosťami 128 kbit/s až 1 Gbit/s. Medzimestské prenosové technológie poskytuje na optických vláknach prepojených SDH a DWDM technológiou. Miestne slučky a riešenia poslednej míle poskytuje prostredníctvom optických vlákien, FWA 26GHz, FWA 3.5GHz, profesionálnych bezdrôtových spojov v licencovaných pásmach a tiež prostredníctvom metalických digitálnych okruhov.

**Spoločnosť Towercom, a.s.** (ďalej len „spoločnosť Towercom“) prenajímala digitálne dátové okruhy od koncového bodu po koncový bod miestneho aj medzimestského charakteru v ponúkaných prenosových rýchlostiach n x 2 Mbit/s a 34 Mbit/s, zabezpečuje podľa požiadavky zákazníckeho riešenia aj pre vyššie prenosové rýchlosti do 155 Mbit/s a aj pre rôzne špecifikované rozhrania vrátane ethernetu.

**Spoločnosť AVIS s.r.o.** (ďalej len „spoločnosť AVIS“) poskytovala rádioreléové okruhy od bodu prepojenia po koncový bod s prenosovou kapacitou od 2 Mbit/s do 155 Mbit/s, rozhrania SDH, ATM.

**Spoločnosť Last Mile s.r.o.** (ďalej len „spoločnosť Last Mile“) prenajímala okruhy od bodu prepojenia po koncový bod s ethernetovým rozhraním s kapacitou od 512 kbit/s do 100 Mbit/s a okruhy s rozhraním PDH s kapacitou od 512 kbit/s do 34 Mbit/s.

**Spoločnosť Invitel international SK, s.r.o.** (ďalej len „spoločnosť Invitel“) poskytovala službu prenájmu okruhov od bodu prepojenia po koncový bod na ethernetovom rozhraní a prenájom okruhov na synchrónnom rozhraní s kapacitou od 2 Mbit/s do 10 Gbit/s.

**Spoločnosť SWAN, a.s.** (ďalej len „spoločnosť SWAN“) poskytovala prenájom okruhov od bodu prepojenia po koncový bod realizovaných prostredníctvom systémov FWA 26 GHz alebo mikrovlnným spojom bod-bod s dostupnosťou služieb až do 99,99 % a kapacitou do 155 Mbit/s. Táto služba je poskytovaná ako komplexná služba, ktorá je po celej trase spojenia medzi koncovými bodmi trvale monitorovaná.

**Spoločnosť Energotel, a.s.** (ďalej len „spoločnosť Energotel“) prenajímala okruhy od bodu prepojenia po koncový bod a od koncového bodu po koncový bod s rôznymi rýchlosťami od 1 Mbit/s do 10 Gbit/s s rozhraním PDH alebo ethernetu a pri rozhraniach PDH s rýchlosťami do 8 Mbit/s. Tieto služby je možné využiť na poskytovanie rôznych elektronických komunikačných služieb - Internet, IP MPLS, hlasové služby a iné.

## **2.2. Vyhodnotenie kritérií pre posúdenie významného podniku**

Významný vplyv podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách na relevantnom trhu má podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Úrad podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách pri posudzovaní, či ide o významný podnik, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného analyzovaného relevantného trhu. Pri analýze veľkoobchodného trhu č. 6 úrad vyhodnotil nasledujúce kritériá:

- a) veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu,
- c) existencia technologicky podmienených výhod,
- d) zodpovedajúca vyjednávacía sila na strane dopytu,
- g) úspory z rozsahu,
- l) prekážky vstupu na trh,
- m) súčasný stav súťaže.

**Kritérium § 16 ods. 4 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách - veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu**

Celkový počet prenajatých okruhov s koncovými bodmi každoročne mierne klesá. V priebehu posledných 4 rokov počet prenajatých okruhov okruhy od bodu prepojenia po koncový bod siete a/alebo od koncového bodu po koncový bod klesol zaokrúhlene o 30 percent. Tento pokles bol zapríčinený hlavne nasledovnými skutočnosťami:

- Všeobecne na trhu elektronických komunikácií v poslednom období dochádzalo k spájaniu hlavne stredne veľkých podnikov do väčších subjektov a touto konsolidáciou trhu sa v konečnom dôsledku znížil celkový počet podnikov, tak na strane dopytu ako aj na strane ponuky na veľkoobchodnom trhu č. 6 .
- Tlak koncových zákazníkov celkovo na znižovanie cien všetkých telekomunikačných služieb (poskytovaných aj prostredníctvom prenájmu okruhov) spôsobil, že podniky sa snažili znižovať najmä opakované operatívne výdavky, ku ktorým patrili okrem iného aj prenájmy okruhov od iných podnikov. Niektoré podniky aj za cenu zvýšených jednorazových kapitálových výdavkov začali viac investovať do výstavby vlastných infraštruktúrnych riešení.
- Niektoré, hlavne menšie podniky neboli ochotné prenajímať okruhy od svojich priamych konkurentov porovnateľnej veľkosti, pretože odber služieb od takejto „rovnako veľkej“ konkurencie považovali za posilňovanie priameho „rovnako veľkého“ konkurenta, a preto tieto podniky radšej budovali vlastné spojenia. Okruhy prenajímané od tretích strán používali len v krajnom prípade, ak iné riešenie už nebolo možné.
- Využívanie novších, modernejších technológií na báze druhej a tretej protokolovej vrstvy (L2 a IP sietí, ako aj hlasových sietí VoIP/NGN) spôsobilo zníženie dopytu po digitálnych okruhoch.
- Koncoví zákazníci v súčasnosti už iba v minimálnej miere vyžadovali digitálne okruhy, uprednostňovali novšie riešenia na báze IP a ethernetových sietí (eLine, eLAN, IPVPN/MPLS, internet), čo sa v konečnom dôsledku prejavilo v znižovaní požiadaviek na veľkoobchodný nákup okruhov.
- Výrazne klesol počet prenájmov nízko-kapacitných okruhov (napr. 64 kbit/s), ktoré sa v minulosti používali napr. pre telemetriu, obsluhu zariadení na diaľku a záložné vedenia, ktoré boli často nahrádzané DSL prístupmi alebo mobilnými dátovými sieťami GSM/UMTS.
- Prenájom okruhov využívali často hlavne tie podniky, ktoré potrebovali rýchlo vybudovať svoju vlastnú sieť. Po úvodnom rozbehu prevádzky si

však postupne budovali vlastnú infraštruktúru a postupne nahrádzali prenajaté okruhy vlastnými riešeniami.

Cieľom analýzy je zistiť, či na relevantnom trhu je efektívna súťaž a či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov alebo právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie v oblasti súťažného práva pri poskytovaní sietí a služieb sú dostatočné na jej zabezpečenie. Po podrobnom posúdení vývoja v počte prenajatých okruhov na celom území Slovenskej republiky úrad zistil nasledovné súvislosti.

Okruhy s vyššími resp. nižšími kapacitami sú priamo závislé od typu siete určitého poskytovateľa. Na okruhy s nižšími rýchlosťami sa väčšinou používa metalická prístupová sieť a na okruhy s vyššími rýchlosťami optická prístupová sieť alebo pevné rádiové spoje. Pri okruhoch s vyššou kapacitou je logicky možné predpokladať rýchlejšiu návratnosť investícií.

Úrad zistil, že väčší počet alternatívnych operátorov sa v analyzovanom období zameralo na poskytovanie služieb prenájmu okruhov s vyššími rýchlosťami na veľkoobchodnej úrovni. Úrad zistil, že trhové podiely všetkých podnikov poskytujúcich prenájom okruhov s kapacitou vyššou ako 2 Mbit/s sú približne vyrovnané, žiadny z nich nemá výrazne vyšší podiel. Úrad ďalej zistil, že pri prenájme okruhov s koncovými bodmi s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s je situácia úplne odlišná a jeden podnik má výrazný, viac ako 50 percentný podiel a okrem toho rozdiel v trhových podieloch medzi najväčším podnikom a ostatnými podnikmi je veľmi veľký.

Okruhy s kapacitou nad 2 Mbit/s predstavujú z pohľadu zákazníka kvalitatívne vyššiu úroveň pri poskytovaní služieb a z uvedeného dôvodu úrad predpokladá z pohľadu do budúcnosti nárast počtu prenajatých okruhov s kapacitou nad 2 Mbit/s.

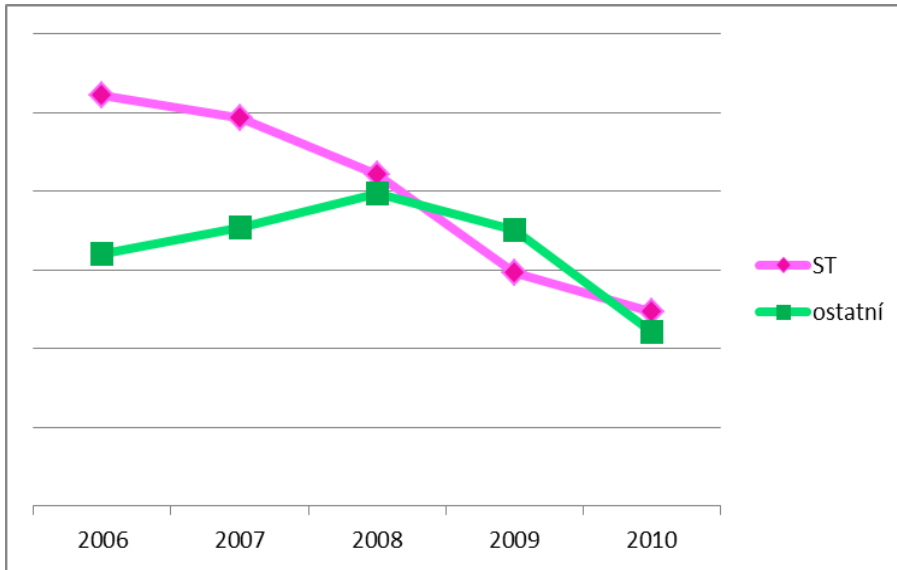
Úrad na základe vyššie uvedeného a vzhľadom na národné podmienky rozdelil veľkoobchodný trh č. 6 na 2 segmenty:

- a) Segment A – veľkoobchodné ukončovacie časti prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s. Tieto časti okruhov zahŕňajú aj okruhy prenajaté od koncového bodu po koncový bod s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s.
- b) Segment B – veľkoobchodné ukončovacie časti prenajatých okruhov s kapacitou nad 2 Mbit/s. Tieto časti okruhov zahŕňajú aj okruhy prenajaté od koncového bodu po koncový bod s kapacitou nad 2 Mbit/s.

Úrad porovnal počet prenajatých okruhov s koncovými bodmi s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s a to spoločnosti Slovak Telekom na jednej strane a ostatných spoločností spolu na strane druhej. Tento vývoj je znázornený v grafe č. 1.



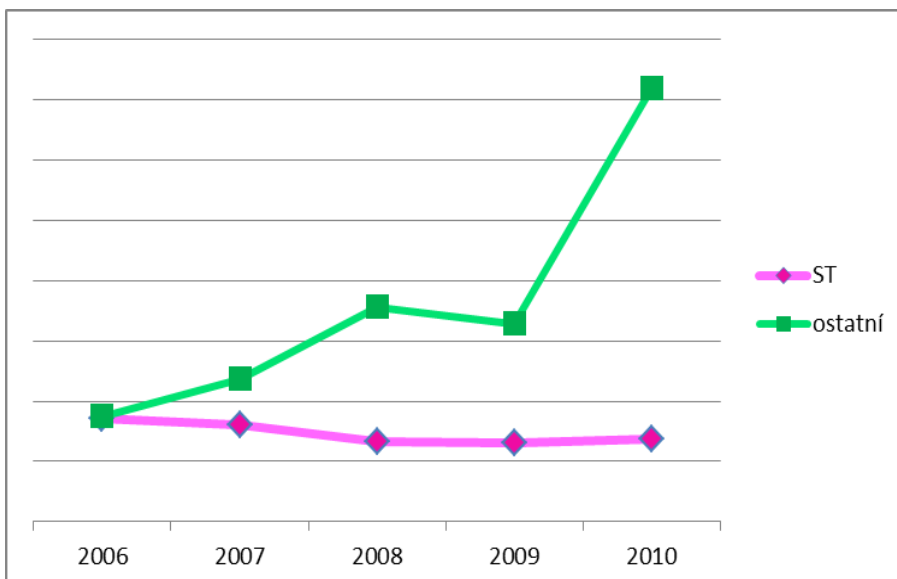
**Graf č. 1:** Vývoj počtu prenajatých okruhov s koncovými bodmi s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s (segment A) za spoločnosť Slovak Telekom a ostatné spoločnosti spolu.



Ako vidieť z grafického znázornenia, od roku 2006 do 31.12.2010 počet celkovo prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s u spoločnosti Slovak Telekom postupne každoročne klesá. Úrad zaznamenal od roku 2008 pokles počtu týchto okruhov aj u ostatných podnikov spolu. Uvedený pokles počtu prenajatých okruhov na tomto segmente je spôsobený prechodom na služby s vyššou kapacitou – segment B.

Počet prenajatých okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s spoločnosti Slovak Telekom a kumulatívny súčet počtu takýchto okruhov všetkých ostatných spoločností, ktoré pôsobia na predmetnom trhu znázorňuje graf č. 2.

**Graf č. 2** Vývoj počtu prenajatých okruhov s kapacitou nad 2 Mbit/s (segment B) u spoločnosti Slovak Telekom a ostatných spoločností spolu.



Od roku 2006 do 31.12.2010 počet prenajatých okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s spoločnosti Slovak Telekom mierne klesol. Ostatné spoločnosti spolu prenajímali k 31.12.2010 približne 5 krát viac okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s v porovnaní so spoločnosťou Slovak Telekom. Prudko sa zvyšujúci počet prenájmu týchto okruhov úrad zaznamenal v priebehu roka 2010 u ostatných podnikov spolu, čo je dôkazom vyššej atraktivity segmentu B pre tieto podniky.

V nadväznosti na porovnanie vývoja prenajatých okruhov na jednej strane v segmente A (graf č. 1) a na druhej v segmente B (graf č. 2) úrad z pohľadu do budúcnosti predpokladá, že z dôvodu väčšej dynamiky tohto segmentu sa bude zvyšovať počet prenajatých okruhov v segmente B s kapacitou nad 2 Mbit/s.

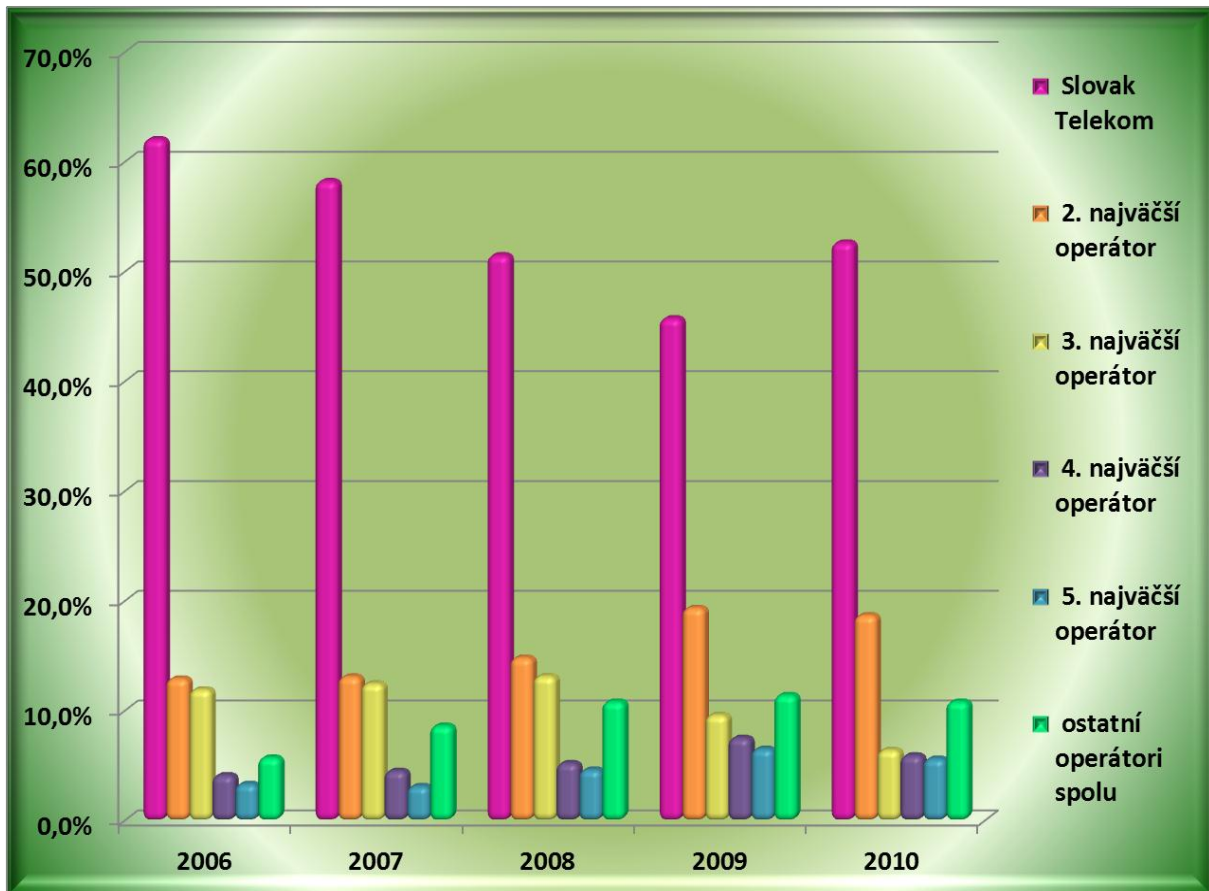
Úrad ďalej porovnal trhové podiely na predmetnom trhu od roku 2006 vypočítané na základe počtu prenajatých okruhov s koncovými bodmi, teda okruhov od bodu prepojenia po koncový bod a od koncového bodu po koncový bod pre oba segmenty zvlášť.

## **SEGMENT A**

Úrad do segmentu A zahrnul všetky veľkoobchodne prenajaté okruhy s koncovými bodmi s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s. Vývoj trhových podielov od roku 2006 vypočítaný na základe počtu prenajatých okruhov s koncovými bodmi, teda okruhov od bodu prepojenia po koncový bod a od koncového bodu po koncový bod s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s je znázornený v grafe č. 3.

Z nižšie uvedeného grafického vývoja vyplýva, že pozícia spoločnosti Slovak Telekom bola v porovnaní so všetkými podnikmi prenajímajúcimi okruhy do a vrátane 2 Mbit/s, t.j. v segmente A od roku 2006 do konca roku 2010 najvýraznejšia, pretože v každom roku dosahovala najvyšší trhový podiel. Jej trhový podiel na tomto segmente bol ku koncu roka 2010 takmer 3-krát väčší ako trhový podiel druhého najväčšieho podniku, pričom k tomuto obdobiu ani jeden z ostatných podnikov prenajímajúcich okruhy nedosahoval na tomto segmente podiel vyšší ako 20 percent.

**Graf č. 3:** Vývoj trhových podielov od roku 2006 do roku 2010 podľa počtu prenájatých okruhov s koncovými bodmi s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s.



	2006	2007	2008	2009	2010
1. podnik	Slovak Telekom 62,0%	Slovak Telekom 58,2%	Slovak Telekom 51,5%	Slovak Telekom 45,7%	Slovak Telekom 52,6%
2. podnik	Towercom 12,9%	GTS Slovakia 13,1%	GTS Slovakia 14,8%	GTS Slovakia 19,3%	GTS Slovakia 18,7%
3. podnik	GTS Slovakia 11,9%	Towercom 12,4%	Towercom 13,1%	Towercom 9,6%	SWAN 6,4%
4. podnik	AVIS 4,1%	AVIS 4,5%	AVIS 5,2%	AVIS 7,5%	Last Mile 5,9%
5. podnik	SWAN 3,3%	SWAN 3,1%	SWAN 4,6%	SWAN 6,5%	Towercom 5,6%
ostatní spolu	ostatní spolu 5,8%	ostatní spolu 8,7%	ostatní spolu 5,7%	ostatní spolu 11,4%	ostatní spolu 10,8%

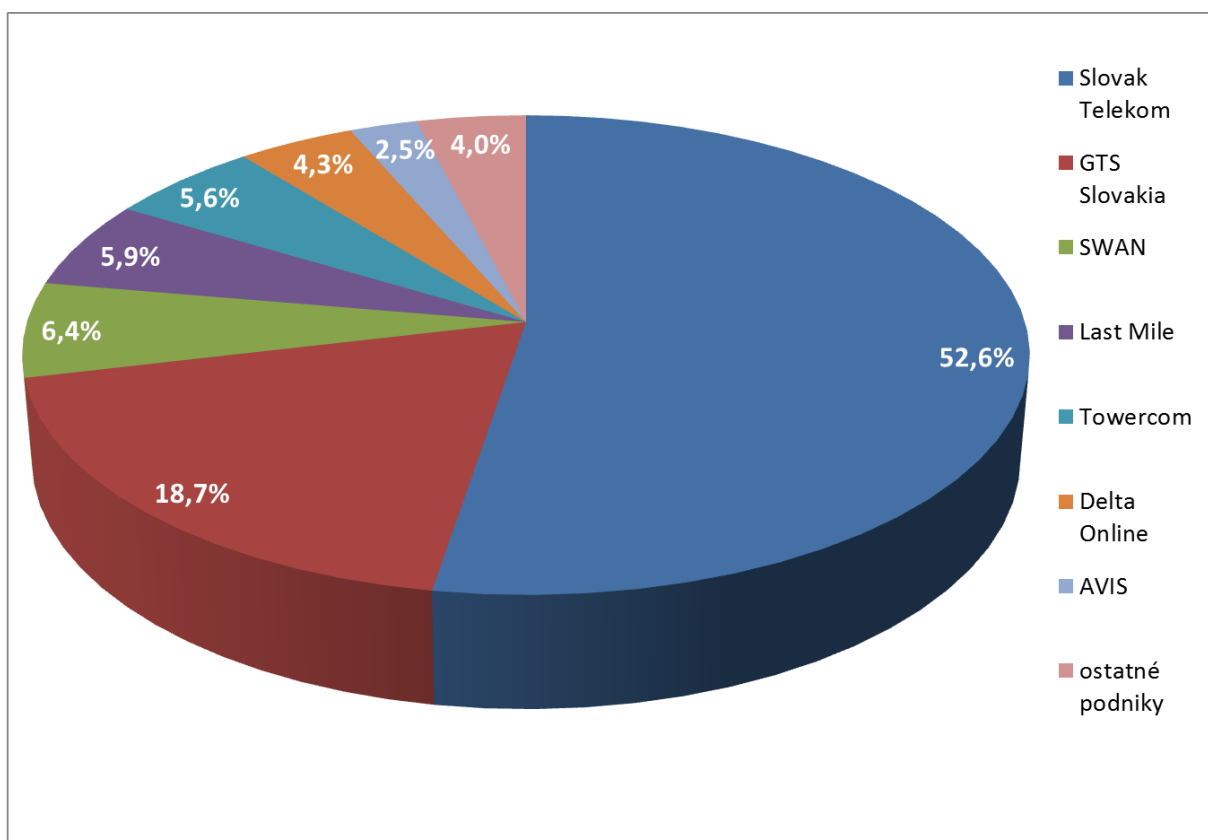
V tabuľke pod grafom sú k jednotlivým pozíciám v príslušných rokoch znázornených v grafe priradené názvy konkrétnych podnikov vrátane ich percentuálnych podielov.

Na základe vypočítaných trhových podielov na tomto segmente počas posledných 5 rokov jednoznačne dominuje spoločnosť Slovak Telekom, ktorá mala k 31.12.2006 trhovú podiel na úrovni 62 percent. Ku koncu roka 2010 trhovú podiel spoločnosti Slovak Telekom síce poklesol, ale naďalej si udržala svoju pozíciu lídra na tomto segmente s trhovým podielom na úrovni 52,6 percenta. Druhý najväčší podnik ku koncu roka 2006, spoločnosť Towercom, dosahoval v období k 31.12.2006 12,9 percentný trhovú podiel, ktorý sa k 31.12.2010 znížil na 5,6 percenta, a tým poklesla ku koncu roka 2010 na 5 miesto. Tretí najväčší podnik ku koncu roka 2006, spoločnosť GTS Slovakia, dosahoval k 31.12.2006 trhovú podiel vo výške 12,9 percent, ktorý sa k 31.12.2010 mierne zvýšil na 18,7 percenta. Od konca roka 2007 si spoločnosť GTS Slovakia udržiava druhú najvyššiu pozíciu po spoločnosti Slovak

Telekom. Piata najväčšia spoločnosť ku koncu roka 2006, spoločnosť SWAN dosiahla k 31.12.2006 trhový podiel vo výške 3,3 percenta, ktorý k 31.12.2010 stúpol na 6,4 percenta. Ku koncu roka 2010 je spoločnosť SWAN tretou najväčšou spoločnosťou na tomto trhu.

Spoločnosť Slovak Telekom si na segmente A dlhodobo udržiava vysoký trhový podiel.

**Graf č. 4:** Trhové podiely podnikov prenajímajúcich okruhy od koncového bodu po koncový bod a/alebo okruhy od bodu prepojenia po koncový bod s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s (segment A) k 31.12.2010



Na základe grafického vyhodnotenia trhových podielov všetkých podnikov poskytujúcich služby v segmente A úrad pri vyhodnotení kritéria podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách - veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu zistil, že spoločnosť Slovak Telekom dosahovala významné trhové podiely v celom sledovanom období. Na segmente A – prenájom okruhov s koncovými bodmi s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s si spoločnosť Slovak Telekom počas analyzovaného obdobia neustále udržiavala svoju pozíciu, dokonca ku koncu roka 2010 mala takmer 3 krát väčší trhový podiel v porovnaní s druhým najväčším poskytovateľom na trhovom segmente A – spoločnosťou GTS Slovakia. Na základe

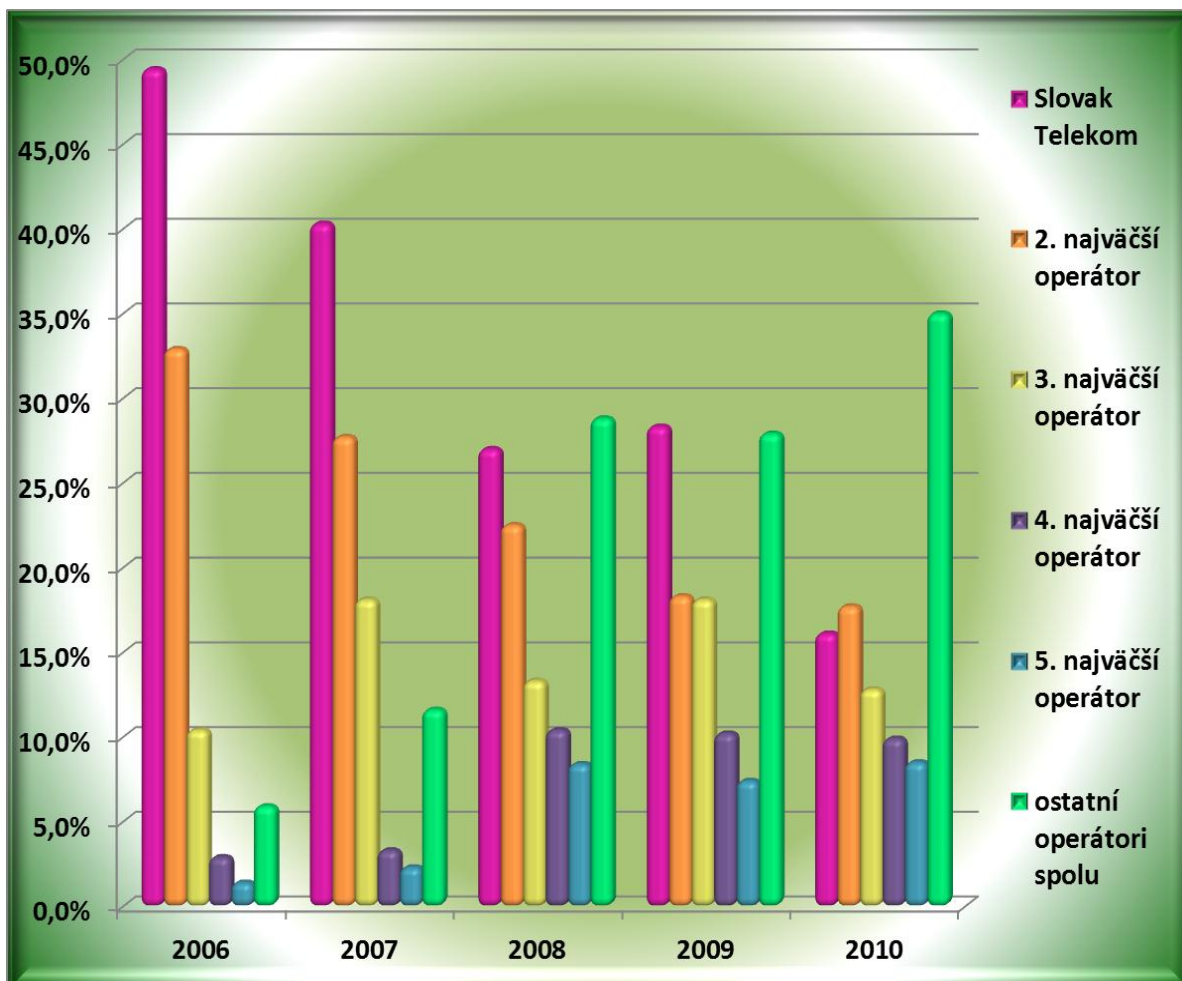
prechádzajúceho vývoja úrad v krátkom časovom horizonte nepredpokladá výraznú zmenu v tomto segmente.

## SEGMENT B

Úrad do segmentu B zahrnul všetky veľkoobchodne prenajaté okruhy s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s.

Z grafického prehľadu v grafe č. 5 je tiež vidieť, že v priebehu posledných 3 rokov boli trhové podiely troch najväčších operátorov (medzi nimi je aj spoločnosť Slovak Telekom) porovnateľné a vyrovnané (viď graf č. 5).

**Graf č. 5** - Trhové podiely podľa počtu prenajatých okruhov od bodu prepojenia po koncový bod a/alebo okruhov od koncového bodu po koncový bod s kapacitou nad 2 Mbit/s (segment B) od roku 2006 do konca roku 2010.

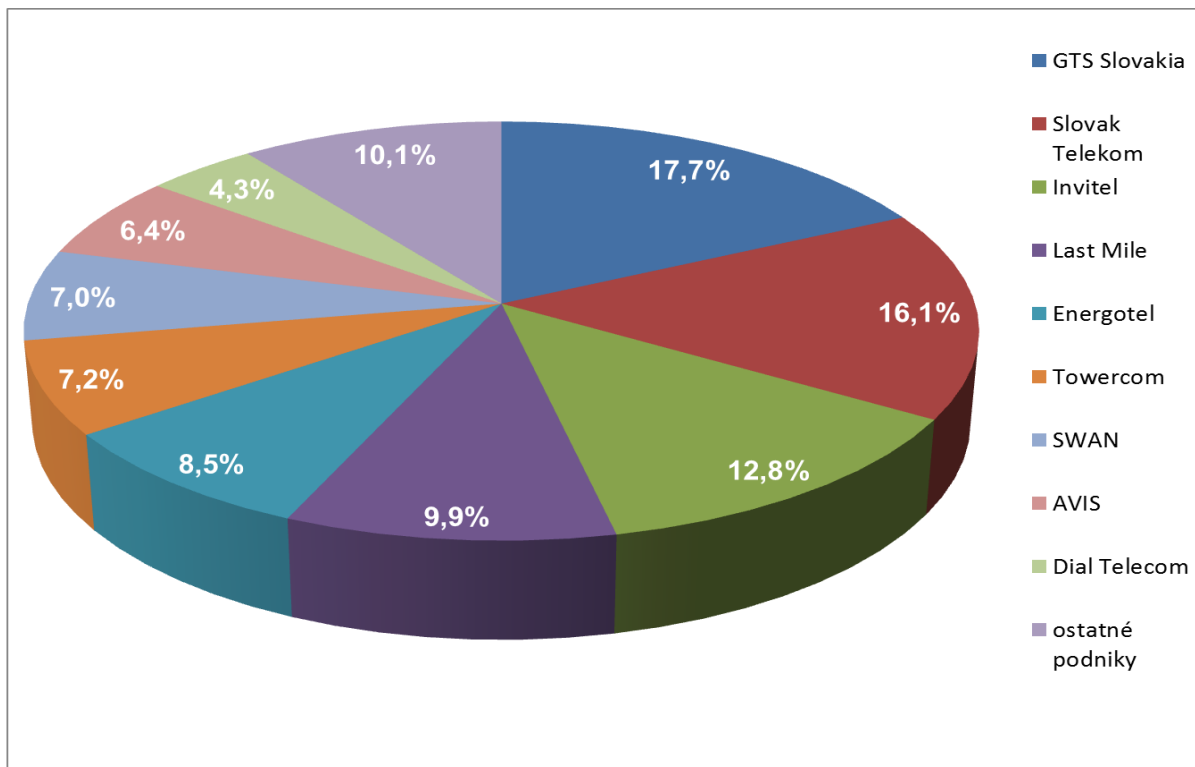


	2006	2007	2008	2009	2010
1. podnik	Slovak Telekom 49,4%	Slovak Telekom 40,3%	Slovak Telekom 27,0%	Slovak Telekom 28,3%	GTS Slovakia 17,7%
2. podnik	Towercom 32,9%	Towercom 27,7%	Towercom 22,5%	GTS Slovakia 18,3%	Slovak Telekom 16,1%
3. podnik	GTS Slovakia 10,4%	GTS Slovakia 18,1%	GTS Slovakia 13,3%	Invitel 18,1%	Invitel 12,8%
4. podnik	Energotel 2,9%	Energotel 3,3%	Invitel 10,4%	Energotel 10,2%	Last Mile 9,9%
5. podnik	AVIS 1,4%	Dial Telecom 2,3%	Energotel 8,4%	Last Mile 7,4%	Energotel 8,5%
ostatní spolu	ostatní spolu 3,0%	ostatní spolu 8,3%	ostatní spolu 18,4%	ostatní spolu 17,7%	ostatní spolu 35,0%

Vo vyššie uvedenej tabuľke sú k jednotlivým pozíciám v príslušných rokoch znázornených v grafe priradené názvy konkrétnych podnikov vrátane ich percentuálnych podielov.

V nadväznosti na graficky prehľadne znázornený vývoj trhových podielov prenájmu okruhov od bodu prepojenia po koncový bod a od koncového bodu po koncový bod s kapacitou nad 2 Mbit/s úrad konštatuje, že situácia sa v porovnaní s rokom 2006 podstatne zmenila. Medzi významných hráčov počas rokov 2006 až 2010 patrili spoločnosti Towercom, GTS Slovakia, AVIS, Invitel, Slovak Telekom, Last Mile, SWAN a ENERGETEL. Ako vidieť aj z grafického zobrazenia, k 31.12.2010 mali tri najsilnejšie podniky porovnateľne vysoké trhové podiely, jednotlivo vo výške 17,1 percent, 16,1 percent a 12,8 percent. Z uvedeného vyplýva, že pozícia prvých troch najväčších podnikov na tomto segmente je vyrovnaná. Štvrtý najväčší podnik, spoločnosť Last Mile mala k 31.12.2010 9,9 percentný podiel a piaty najväčší podnik spoločnosť Energotel mal 8,5 percentný podiel. Všetky ostatné podniky spolu dosahovali 35 percentný trhový podiel.

**Graf č. 6:** Trhový podiel podnikov prenajímajúcich okruhy od koncového bodu po koncový bod a okruhy od bodu prepojenia po koncový bod s kapacitou nad 2 Mbit/s k 31.12.2010



Ako už úrad uviedol vyššie, v priebehu roka 2010 zaznamenal prudko sa zvyšujúci počet prenájmu okruhov v segmente B, čo znamená zvýšený záujem podnikov o prenájom okruhov v lepšimi parametrami. Graf č. 6 len potvrdzuje toto tvrdenie. Na predmetnom segmente B pôsobí viacero podnikov s porovnateľnými trhovým podielom. Trhový podiel deviatich najväčších podnikov ku koncu roka 2010 tvoril takmer 90 percent na všetkých prenájmoch v segmente B. Ostatné menšie podniky mali dohromady relatívne malý - 10,1 percentný trhový podiel. Úrad konštatuje, že na tomto segmente B ani jeden podnik, v porovnaní s ostatnými podnikmi, nedosiahol výrazne vyšší trhový podiel.

V nadväznosti na grafické vyhodnotenia trhových podielov všetkých podnikov poskytujúcich služby v segmente B úrad pri vyhodnotení kritéria podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách - veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu zistil, že trhové podiely na trhovom segmente B, teda s kapacitou nad 2 Mbit/s boli nielen k 31.12.2010, ale počas posledných troch rokov vyrovnané. K 31.12.2010 ani jeden z podnikov nedosahoval trhový podiel vyšší ako 20 percent. Na základe takéhoto vývoja úrad dospel k záveru, že pri trhovom segmente B, t.j. pri segmentácii trhu podľa rýchlostí ukončovacích častí okruhov nad 2 Mbit/s ani jeden z podnikov pôsobiacich na tomto trhu nemá podľa trhových podielov výraznú trhovú pozíciu. Na základe prechádzajúceho vývoja a hlavne vývoja v priebehu roka 2010 úrad v krátkom časovom horizonte nepredpokladá výraznú zmenu na tomto segmente trhu.

#### **Kritérium § 16 ods. 4 písm. c) zákona o elektronických komunikáciách - existencia technologicky podmienených výhod**

#### **SEGMENT A**

Úrad pri vyhodnotení trhových podielov dospel k záveru, že spoločnosť Slovak Telekom má na tomto trhu na segmente A výraznú pozíciu. Ku koncu roka 2010 dosahovala spoločnosť Slovak Telekom takmer 3 krát väčší trhový podiel v porovnaní s druhým najväčším poskytovateľom na trhovom segmente A. V nadväznosti na uvedené úrad dospel k názoru, že spoločnosť Slovak Telekom disponuje na segmente A najväčšími technologickými výhodami oproti ostatným podnikom, ktoré vstúpili na trh elektronických komunikácií neskôr a budovali si vlastné prístupové siete. Vzhľadom k tomu, že rozhodujúcu časť infraštruktúry metalických prístupových sietí s celonárodným pokrytím má vo svojom vlastníctve len spoločnosť Slovak Telekom je zrejmé, že sa orientuje na poskytovanie prenájmu okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s. Vlastníci optických prístupových sietí a sietí s pevným rádiovým spojom sa orientujú najmä na poskytovanie prenájmu okruhov s kapacitou nad 2 Mbit/s. Samozrejme aj vlastníci týchto sietí poskytujú v prípade dopytu aj okruhy s nižšími rýchlosťami. Technologicky podmienené výhody spoločnosti Slovak Telekom sú dané vlastníctvom a prevádzkovaním dlhodobo budovanej, celoplošnej metalickej prístupovej siete. Spoločnosť Slovak Telekom s ohľadom na historický vývoj bola jediným podnikom zodpovedným za budovanie

a prevádzkovanie metalickej prístupovej siete. Na trhu elektronických komunikácií pôsobí najdlhšie, z čoho vyplýva úroveň jej infraštruktúry a zariadení, ktorá sa prejavuje vysokou mierou pokrytia územia a obyvateľstva na celom území Slovenskej republiky. Vlastníctvo metalickej prístupovej siete v rozsahu celého územia Slovenskej republiky umožňuje spoločnosti Slovak Telekom prispôbiť sa pružnejšie a rýchlejšie požiadavke trhu, vyhovieť potrebám zákazníka a tak získať výhodu pred konkurenčnými podnikmi. V sledovanom období nedošlo k výraznej zmene technologicky podmienených výhod na segmente A v porovnaní s predchádzajúcim analyzovaným obdobím. Spoločnosť Slovak Telekom disponuje najväčšími technologickými výhodami na segmente A vyplývajúcimi z vlastníctva celoplošne vybudovanej metalickej prístupovej siete.

## **SEGMENT B**

Úrad pri vyhodnotení kritéria podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách - veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu zistil, že trhové podiely na trhovom segmente B, teda s kapacitou nad 2 Mbit/s boli nielen k 31.12.2010, ale počas posledných troch rokov vyrovnané. Ani jeden z podnikov nedosahoval trhový podiel vyšší ako 20 percent. Na základe takéhoto vývoja úrad dospel k záveru, že pri trhovom segmente B, t.j. pri segmentácii trhu podľa rýchlostí ukončovacích častí okruhov nad 2 Mbit/s ani jeden z podnikov pôsobiacich na tomto trhu v segmente B nemá podľa trhových podielov výraznú trhovú pozíciu. V nadväznosti na uvedené úrad dospel k záveru, že mu nie sú známe žiadne technologicky podmienené výhody, ktoré by boli konkurenčnou výhodou jedného podniku voči ostatným podnikom pôsobiacim na segmente B veľkoobchodného trhu č. 6. Na poskytovanie prenájmu okruhov s kapacitou nad 2 Mbit/s sa orientujú prevažne vlastníci optických prístupových sietí a sietí s pevným rádiovým spojom. Tieto podniky budujú túto infraštruktúru predovšetkým lokálneho charakteru, najmä v miestach, kde je vo všeobecnosti vyšší dopyt po službách elektronických komunikácií. Svoju infraštruktúru často budujú "ad hoc", podľa konkrétnych požiadaviek dopytu a podľa návratnosti investícií. Technologicky podmienené výhody pri prenájme okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s, s ohľadom na pokračujúci technologický pokrok, strácajú relevanciu.

### **Kritérium § 16 ods. 4 písm. l) zákona o elektronických komunikáciách - prekážky vstupu na trh**

Žiadny podnik nevstúpi na predmetný trh s primárnym cieľom iba prenajímať okruhy inému podniku. Podniky poskytujúce služby elektronických komunikácií sa predovšetkým snažia získať maloobchodných zákazníkov, ktorým by poskytovali svoje služby a veľkoobchodný prenájom okruhov je popritom dodatkovou službou, ktorá vyplýva z možnosti prenajať voľnú kapacitu siete, ktorá by inak zostala nevyužitá. Všeobecný trend je, že dochádza k spájaniu podnikov do väčších subjektov, čím sa znižuje počet subjektov, ktoré by si mohli okruhy prenajímať, a teda následne sa znižuje odberateľská základňa. U menších podnikov pritom existuje aj neochota kupovať služby od priamych konkurentov, a preto podniky radšej



budujú vlastné spojenia a okruhy od tretích strán si prenajímajú iba v prípade, ak iné riešenie už nie je možné.

Najväčšou prekážkou vstupu na veľkoobchodný trh č. 6 zostávajú vysoké náklady na výstavbu vlastných prístupových sietí, na ktorých sa dá poskytovať služba prenájmu ukončovacích častí okruhov. V závislosti od typu siete potom naďalej zostáva bariérou vstupu aj doba výstavby konkrétnej siete.

Z dôvodu existujúcich technologických obmedzení ako aj z ekonomických dôvodov, nie je možné predpokladať, že by niektorý podnik pristúpil k budovaniu nových metalických prístupových sietí. V lokalitách s novou výstavbou, kde neboli metalické siete inštalované vôbec, sú budované iné prístupové siete napr. optické alebo bezdrôtové.

Pri výstavbe optickej prístupovej siete je nevyhnutné vziať do úvahy vysoké náklady, dlhší čas realizácie (problémy s rozkopávkovými povoleniami, územnými rozhodnutiami a pod.) a dlhodobá amortizácia (až desiatky rokov) s rizikom znehodnotenia investície v prípade výstavby konkurenčných sietí.

Výstavba a prevádzka rádioreléových spojov má vysoké zriaďovacie náklady, pričom tu existuje aj nutná bariéra v podobe individuálneho povolenia na používanie frekvencií a bariéra stavebných konaní. Avšak v prípade dlhodobiejšieho používania viac ako 2 rokov je zakúpenie rádioreléového zariadenia efektívnejšie ako prenájom okruhu.

Prevádzkovatelia FWA služieb majú možnosť realizácie služby len v oblasti pokrytia, nevýhodou je nutnosť priamej viditeľnosti na koncový bod z bázevej stanice, naopak výhodou je veľmi rýchla realizácia.

Ako už úrad uviedol, rozhodujúcu časť infraštruktúry metalických prístupových sietí s celonárodným pokrytím vlastní spoločnosť Slovak Telekom, preto môže túto sieť použiť na veľkoobchodný prenájom okruhov od bodu prepojenia po koncový bod, ako aj od koncového bodu po koncový bod siete s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s na celom území Slovenskej republiky.

Optické prístupové siete a siete s pevným rádiovým spojom sú budované najmä v miestach, kde je vo všeobecnosti vyšší dopyt po službách elektronických komunikácií. Svoju infraštruktúru často budujú "ad hoc", podľa konkrétnych požiadaviek dopytu a podľa návratnosti investícií. Takúto infraštruktúru sa im však oplatí budovať skôr pre služby s vyššími rýchlosťami, teda s kapacitou nad 2 Mbit/s. Poskytovatelia predmetnej služby oveľa viac preferujú prenájom okruhov s omnoho vyššími rýchlosťami ako 2 Mbit/s, pretože z nich plynú vyššie výnosy. Okruhy s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s sú menej rentabilné.

Úrad do budúcnosti očakáva, že celkový počet prenajatých okruhov bude naďalej mierne klesať. Úrad takisto neočakáva vznik nových väčších subjektov poskytujúcich služby na segmente A na predmetnom trhu a predpokladá, že ponuku na tomto trhu budú tvoriť hlavne už etablované podniky poskytujúce predmetnú službu.

Úrad v nadväznosti na vyššie uvedené dospel k záveru, že významnými bariérami na predmetnom trhu sú ekonomické bariéry a návratnosť investícií. Pomalšia návratnosť investícií sa vo väčšej miere prejavuje práve v segmente A, teda pri rýchlostiach okruhov do a vrátane 2 Mbit/s.

Podľa názoru úradu medzi strategické bariéry vstupu na segment A patrí aj postavenie spoločnosti Slovak Telekom na tomto segmente.

V nadväznosti na vyhodnotenie trhových podielov a zistení úradu uvedených vyššie, existujú rozdiely v prekážkach vstupu na predmetný trh vo vzťahu k jednotlivým segmentom. Väčšie bariéry vstupu existujú pri vstupe na segment A, t.j. pri poskytovaní prenájmu okruhov od bodu prepojenia po koncový bod a od koncového bodu po koncový bod s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s. Bariéry vstupu na segment B, t.j. pri poskytovaní prenájmu okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s sú podstatne menšie z dôvodu rýchlejšej návratnosti investície pri okruhoch s vyššími rýchlosťami.

Uvedené dokazujú aj trhové podiely na jednotlivých segmentoch, ktoré sú uvedené vyššie v grafických zobrazeniach a potvrdzujú prítomnosť prekážok vstupu na segment A predmetného trhu.

Úrad predpokladá, že podniky zvažujúce vstup na predmetný trh, uprednostnia vstup na segment B pred vstupom na segment A z dôvodu existencie menších strategických aj ekonomických prekážok a z dôvodu rýchlejšej návratnosti investícií.

#### **Kritérium § 16 ods. 4 písm. d) zákona o elektronických komunikáciách - zodpovedajúca vyjednávací sila na strane dopytu**

Pri vyhodnotení vyjednávací sily podnikov na veľkoobchodnom trhu č. 6 úrad vychádzal z pozície jednotlivých podnikov, ktorá sa prejavuje na jednotlivých segmentoch trhu.

#### **SEGMENT A**

Podniky odoberajúce službu prenájmu okruhov s koncovými bodmi s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s sú závislé na využívaní infraštruktúry spoločnosti Slovak Telekom, ktorá si na tomto segmente udržiava dlhodobo viac ako 50 percentný trhový podiel vypočítaný na základe počtu prenajatých okruhov s koncovými bodmi, teda okruhov od bodu prepojenia po koncový bod a/alebo od koncového bodu po koncový bod a má celoslovenské pokrytie infraštruktúry potrebnej na poskytovanie prenájmu okruhov na tomto segmente.

Úrad nepredpokladá, že na tomto segmente by v časovom horizonte do vykonania ďalšej analýzy mohlo dôjsť k takému rozvoju súťaže, že by podiel spoločnosti Slovak Telekom na predmetnom segmente trhu výrazne klesol.

#### **SEGMENT B**

Operátori budujúci optické prístupové siete a pevné rádiové spoje majú väčší záujem o poskytovanie služieb na segmente B z dôvodu rýchlejšej návratnosti investícií. Záujem podnikov o prenájom okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s od spoločnosti Slovak Telekom je nízky a preto alternatívni operátori nie sú tak závislí na ponuke spoločnosti Slovak Telekom.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad dospel k záveru, že vyjednávacía sila na strane dopytu je obmedzená iba pri prenájme okruhov pri rýchlostiach do a vrátane 2 Mbit/s.

#### **Kritérium § 16 ods. 4 písm. g) zákona o elektronických komunikáciách - úspory z rozsahu**

Úspory z rozsahu predstavujú zníženie jednotkových nákladov v dôsledku vysokého objemu produkcie. Využívanie úspor z rozsahu je príznačné pre sektor elektronických komunikácií. Vysoké investičné náklady súvisiace so zriadením a prevádzkovaním sietí sa rozpočítavajú na príslušný objem prenesenej prevádzky. Pozitívny dopad úspor z rozsahu sa prejavuje tým, že s rastúcou prevádzkou siete sa znižujú jednotkové náklady a to až do chvíle, kedy je potrebné ďalšie rozšírenie siete.

Efektívne rozšírenie siete je také, pri ktorom nenastane nárast jednotkových nákladov.

#### **SEGMENT A**

Vzhľadom na vysoký trhový podiel spoločnosti Slovak Telekom na segmente A úrad konštatuje, že spoločnosť Slovak Telekom dosahuje úspory z rozsahu pri poskytovaní prenájmu ukončovacích častí okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s v omnoho väčšom rozsahu, ako ostatné spoločnosti pôsobiace na predmetnom trhu v tomto segmente, ktoré majú výrazne nižší trhový podiel.

#### **SEGMENT B**

Na segmente B žiaden podnik nedosahuje podstatne vyššie úspory z rozsahu ako iné podniky vzhľadom na ich vyrovnaný trhový podiel. Ostatné podniky pôsobiace na predmetnom trhu majú porovnateľný trhový podiel, pričom žiadny podnik na tomto segmente nevyvíka nad ostatné.

#### **Kritérium § 16 ods. 4 písm. m) zákona o elektronických komunikáciách – súčasný stav súťaže**

Trhový rast resp. pokles je daný dopytom, čiže existenciou podnikov bez vlastnej infraštruktúry na trhu (napr. začínajúce podniky) a ponukou, teda v tomto prípade existenciou podnikov, ktoré sú ochotné prenajímať okruhy iným podnikom, najmä za účelom získania dodatočných príjmov prenájmom nevyužitých kapacít existujúcej siete.

Súčasný stav na veľkoobchodnom trhu č. 6 je charakterizovaný mierne zmeňujúcim dopytom zo strany slovenských podnikov. Korene tohto stavu siahajú

do minulosti, keď podniky neboli ochotné dlhodobo si prenajímať okruhy od incumbenta, a tak začali preferovať budovanie a využívanie vlastných sietí. Týmto spôsobom znížili svoje prevádzkové náklady o náklady spojené s prenájom okruhov od iných podnikov a to najmä priamych konkurentov. Stav na trhu je ovplyvnený aj pokračujúcou konsolidáciou podnikov. To síce spôsobuje znižovanie celkového počtu subjektov poskytujúcich predmetné služby, ale zlúčené podniky spájajú svoje siete a poskytujú tak služby v širšom rozsahu. Vzhľadom na to, že podniky priebežne rozširujú svoje kapacity a pokrytie svojich sietí, dopyt po službách prenájmu okruhov mierne klesá.

Za analyzované obdobie spoločnosť Slovak Telekom neprenajala žiadny okruh z referenčnej ponuky, teda okruh od prvého uzla siete (hlavný rozvážač) po koncový bod. Trhový podiel si spoločnosť Slovak Telekom udržiava prenájomom neregulovaných komerčne využívaných okruhov, ktoré zahŕňajú koncový bod, teda od bodu prepojenia po koncový bod siete a od koncového bodu po koncový bod.

Referenčná ponuka spoločnosti Slovak Telekom na prístup k ukončovacím častiam prenájatých okruhov bola prvýkrát vydaná vo februári 2007. Predmetom referenčnej ponuky sú podmienky poskytovania veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenájatých okruhov, vrátane príslušných cien, foriem a podmienok kolokácie, ktorá je poskytovaná v súvislosti s poskytnutím prístupu k ukončovacím častiam prenájatých okruhov.

Spoločnosť Slovak Telekom zaslala úradu a zverejnila na svojej internetovej stránke zmenenú referenčnú ponuku v októbri 2010. V zmenenej referenčnej ponuke spoločnosť Slovak Telekom zmenila mesačné periodické poplatky za používanie prístupu k ukončovacím častiam prenájatých okruhov. Ceny okruhov s rýchlosťou 64 kbit/s stúpli o 7 percent, pričom ceny okruhov s rýchlosťami 128, 256, 512, 1024 a 2048 kbit/s klesli v priemere o 30 percent. Zmenená referenčná ponuka začala platiť dňa 24.11.2010.

Spoločnosť Slovak Telekom následne zaslala úradu a zverejnila aj na svojej internetovej stránke ďalšiu zmenenú referenčnú ponuku, ktorá nadobudla účinnosť 20.01.2011. Druhej zmene podlieha takmer celá referenčná ponuka. Najdôležitejšie zmeny boli predovšetkým:

- a) v zmene terminológie,
- b) **v spôsobe kolokácie,**
- c) vo výške určitých cien a poplatkov.

Referenčná ponuka na prístup k ukončovacím častiam prenájatých okruhov zahŕňa aj bezprostredne súvisiacu kolokáciu pre podniky prenajímajúce si ukončovacie časti prenájatých okruhov. Kolokáciou sa rozumie poskytovanie samostatného fyzického priestoru a technického vybavenia potrebného na umiestnenie telekomunikačného zariadenia podniku, ktorý odoberá od spoločnosti Slovak Telekom ukončovacie časti prenájatého okruhu za účelom poskytovania služieb jeho koncovým užívateľom. Pri fyzickej kolokácii sa kolokačné miesto nachádza v kolokačnom priestore výhradne určenom pre tento účel, v tej istej budove, v ktorej má spoločnosť Slovak Telekom umiestnený hlavný rozvážač, tak, aby mal podnik prenajímajúci si takéto okruhy možnosť nainštalovať svoje telekomunikačné zariadenia nevyhnutné pre potreby poskytovania elektronických komunikačných služieb koncovým užívateľom prostredníctvom ukončovacích častí

prenajatých okruhov. Poskytnutie fyzickej kolokácie je štandardnou ponukou. Ak technické, kapacitné, bezpečnostné, priestorové alebo iné obmedzenia neumožňujú poskytnutie fyzickej kolokácie, spoločnosť Slovak Telekom navrhne poskytovanie vzdialenej kolokácie, pri ktorej je kolokačným miestom prepájacia skrinka, v ktorej je umiestnený odovzdávací rozvádzač. Vzdialená kolokácia je realizovaná buď mimo objektu, v ktorom má spoločnosť Slovak Telekom umiestnený hlavný rozvádzač, alebo v objekte, v ktorom má spoločnosť Slovak Telekom umiestnený hlavný rozvádzač, ale mimo kolokačného priestoru pre fyzickú kolokáciu. Maximálna dĺžka spojovacieho vedenia je v prípade vzdialenej kolokácie poskytovanej spoločnosťou Slovak Telekom 100 m.

**Bodom prepojenia** je podľa referenčnej ponuky rozhranie SNI za modemovým stojanom umiestneným v kolokačnom mieste. Bod prepojenia na účely poskytovania služby prenájmu ukončovacích častí prenatých okruhov je totožný s kolokačným miestom na prístup k účastníckym vedeniam. Kolokačné miesto je totožné s uzlom prenatých okruhov, spájajúcimi koncové body siete. V sieti spoločnosti Slovak Telekom je týmto uzlom pre prenaté okruhy hlavný rozvádzač, ktorý je zároveň miestom, kde môžu veľkoobchodní zákazníci kolokovať na účely zberu dát z ukončovacích častí prenatých okruhov.

Podľa pôvodnej referenčnej ponuky mohla kolokáciu zabezpečiť výhradne iba spoločnosť Slovak Telekom. Od januára 2011 upravila spoločnosť Slovak Telekom referenčnú ponuku na predmetnom trhu tak, že umožnila záujemcom o prístup k ukončovacím častiam okruhov budovať kolokačné miesta aj vlastnými prostriedkami, pričom spoločnosť Slovak Telekom dodáva iba súvisiace zariadenia – prepojovacie pásiky a prípojné vedenie zo svojich priestorov. Napriek uvedenej zmene však doposiaľ žiadna spoločnosť referenčnú ponuku nevyužila a podľa informácií úradu ani v danej veci neprebehlo žiadne rokovanie.

Spoločnosť Slovak Telekom zaslala úradu dňa 21.07.2011 už v poradí 4. referenčnú ponuku, ktorá nadobudla účinnosť dňa 05.09.2011. V nej sa zmenili ceny za používanie prístupu k ukončovacím častiam prenatých okruhov.

Ako vidieť z porovnania cien uverejnených v referenčných ponukách spoločnosti Slovak Telekom v tabuľke č. 2, významne sa zmenili 1) poplatky za prístup k informáciám o VTS z neverejných informačných zdrojov a 2) poplatky za používanie prístupu k ukončovacím častiam prenatých okruhov.

Tabuľka č. 2: Prehľad cenových položiek referenčných ponúk RLO 2007 – 2011

RLO	02/2007	11/2010	01/2011	09/2011
poplatok za (jednorazový) prístup k informáciám o VTS spracovaných z neverejných informačných systémov	6 638,78 €	6 638,78 €	345,90 €	345,90 €
popl. za zamietnutie žiad. o uzatvorenie dohody o ochrane dôverných info.	145,92 €	145,92 €	xxx	xxx
poplatok za aktualizáciu a správu neverejných informačných systémov	1 594,10 €	1 594,10 €	xxx	xxx
<b>2.1 Kolokácia a súvisiace zariadenia</b>				
poplatok za vykonanie predbežného šetrenia	457,88 €	457,88 €	457,88 €	457,88 €
poplatok za vykonanie podrobného šetrenia	1 059,48 €	1 059,48 €	1 059,48 €	1 059,48 €
Poplatok za vykonanie šetrenia súvisiacich zariadení pre kolokáciu	xxx	xxx	635,40 €	635,40 €
poplatok za obhliadku miesta kolokácie	xxx	xxx	793,67 €	793,67 €
poplatok za zmenu požiadavky na kolokáciu za 1 hodinu	10,75 €	10,75 €	10,75 €	10,75 €
poplatok za zriadenie kolokačného priestoru (fyzická kolokácia)	individ.	individ.	individ.	individ.
poplatok za zriadenie kolokačného miesta (fyzická kolokácia)	individ.	individ.	individ.	individ.
poplatok za inštaláciu/rozšírenie kapacity súvisiacich zariadení	individ.	individ.	individ.	individ.
poplatok za identifikáciu miesta prístupu	89,99 €	89,99 €	89,99 €	89,99 €
poplatok za sprevádzaný vstup za 1 hodinu	25,96 €	25,96 €	25,96 €	25,96 €
poplatok za vydanie povolenia pre OP na vstup do špecifikovaných kolokačných miest na dobu 3 mesiace	65,09 €	65,09 €	65,09 €	65,09 €
poplatok za vydanie preukazu s platnosťou do 31.12. bežného roka (potrebného na vstup do kolokačného miesta OP)	82,98 €	82,98 €	82,98 €	82,98 €
poplatok za prevádzkový test zariadenia za 1 hodinu	25,96 €	25,96 €	25,96 €	25,96 €
poplatok za administratívne posúdenie zariadenia za 1 hodinu	25,96 €	25,96 €	xxx	xxx
<b>2.2 ukončovacie časti prenajatých okruhov</b>				
poplatok za vykonanie Predbežného tech. šetrenia vedenia	33,19 €	33,19 €	33,19 €	33,19 €
poplatok za vykonanie Predbežného návrhu technického riešenia	66,39 €	66,39 €	66,39 €	66,39 €
<b>poplatok za zriadenie alebo preloženie/premiestnenie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov:</b>				
a) Miestny 64kbps	165,97 €	165,97 €	165,97 €	165,97 €
b) Miestny 128kbps	232,36 €	232,36 €	232,36 €	232,36 €
c) Miestny 256kbps	381,73 €	381,73 €	381,73 €	381,73 €
d) Miestny 512kbps	464,71 €	464,71 €	464,71 €	464,71 €
e) Miestny 1024kbps	531,10 €	531,10 €	531,10 €	531,10 €
f) Miestny 2048kbps	663,88 €	663,88 €	663,88 €	663,88 €
g) Miestny iná rýchlosť	individ.	individ.	individ.	individ.
poplatok za odmietnutie žiadosti o zriadenie prístupu	45,54 €	45,54 €	45,54 €	45,54 €
poplatok za zmenu prístupu, k ukončovacím častiam prenajatých okruhov	individ.	individ.	individ.	individ.
poplatok za odmietnutie žiadosti o zriadenie, preloženie, premiestnenie alebo zmenu prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov	58,69 €	58,69 €	58,69 €	58,69 €
poplatok za zrušenie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov – zo strany ST alebo Oprávneného poskytovateľa	111,23 €	111,23 €	111,23 €	111,23 €
poplatok za zriadenie vzdialenej kolokácie	xxx	xxx	individ.	individ.
poplatok za zriadenie vzdialenej kolokácie pri dĺžke spojovacieho vedenia nad 100m za každých ďalších začatých 10 m	xxx	xxx	265,81 €	265,81 €
poplatok za NN prípojku	xxx	xxx	individ.	individ.
poplatky za rozšírenie kapacity pri vzdialenej kolokácii	xxx	xxx	885,44 €	885,44 €
popl. za rozšírenie kapacity spoj. vedenia realizované výkopovými prácami	xxx	xxx	individ.	individ.
poplatok za preloženie kabinetu vzdialenej kolokácie	xxx	xxx	5 690,26 €	5 690,26 €
poplatok za neštandardné riešenia pri vzdialenej kolokácii	xxx	xxx	individ.	individ.
Poplatok za inštaláciu súvisiacich zariadení pre kolokáciu (zabezpečenú OP) – paušálne riešenie bez výkopových prác	xxx	xxx	individ.	individ.
Poplatok za inštaláciu súvisiacich zariadení pre kolokáciu (zabezpečenú OP) – paušálne riešenie s výkopovými prácami	xxx	xxx	individ.	individ.
Poplatok za inštaláciu súvisiacich zariadení pre kolokáciu – neštand. rieš.	xxx	xxx	individ.	individ.
<b>Periodické poplatky</b>				
nájomné za užívanie kolokačného priestoru/miesta spolu so službami spojenými s užívaním kolokačného priestoru/miesta a užívaním súvisiacich zariadení	individ.	individ.	individ.	individ.
poplatok za užívanie súvisiacich zariadení	xxx	xxx	individ.	individ.
<b>cena za používanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých ok.:</b>				
a) Miestny 64kbps	35,48 €	38,00 €	38,00 €	35,00 €
b) Miestny 128kbps	53,04 €	38,00 €	38,00 €	35,00 €
c) Miestny 256kbps	70,60 €	38,00 €	38,00 €	35,00 €
d) Miestny 512kbps	88,16 €	65,00 €	65,00 €	46,00 €
e) Miestny 1024kbps	105,72 €	73,00 €	73,00 €	56,00 €
f) Miestny 2048kbps	123,28 €	84,00 €	84,00 €	67,00 €
g) Miestny iná rýchlosť	individ.	individ.	individ.	individ.

Dôvodmi nezáujmu alternatívnych operátorov o odoberanie regulovaných služieb z referenčnej ponuky a uprednostňovanie komerčných produktov sú:

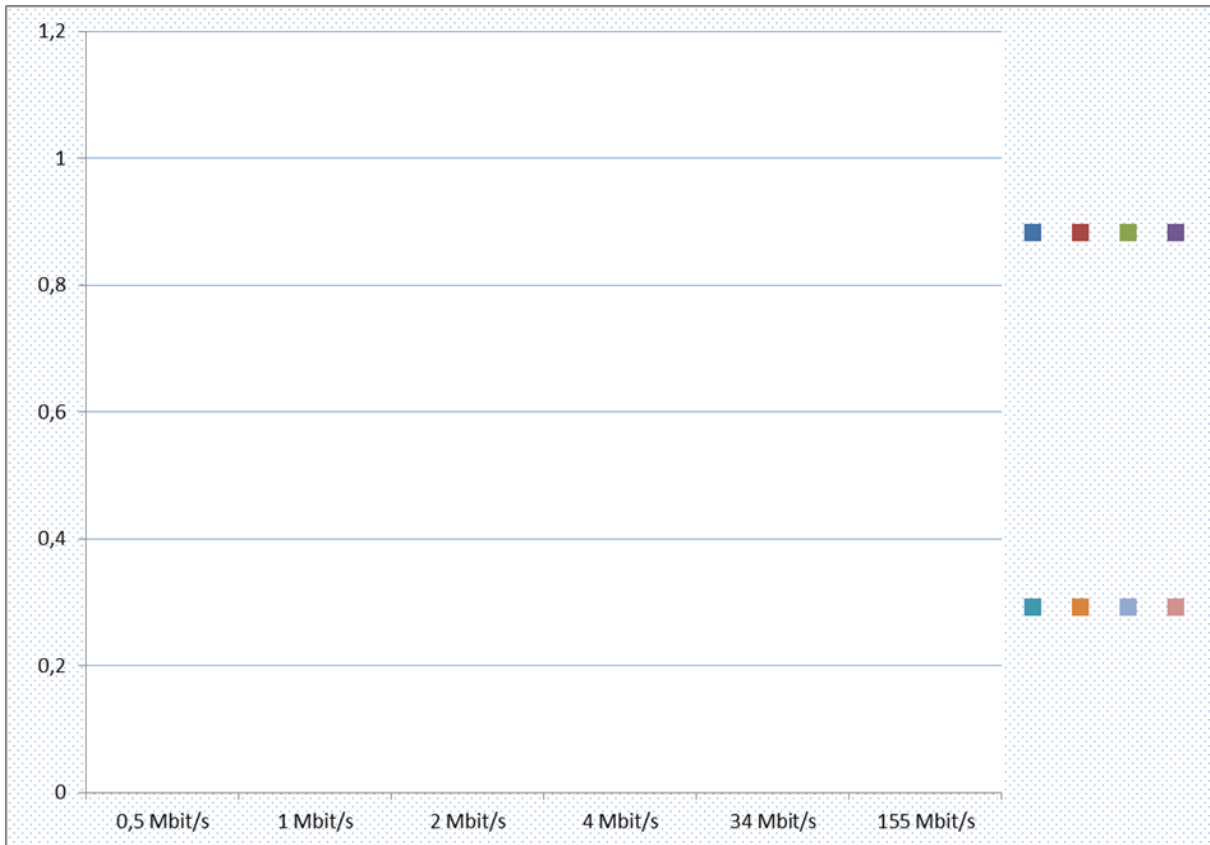
- a) pri komerčne ponúkaných okruhoch, na rozdiel od okruhov z referenčnej ponuky podniky nepotrebujú **kolokáciu**,
- b) komerčné okruhy na rozdiel od referenčnej ponuky v sebe okrem ukončovacej časti zahŕňajú aj prenosovú časť prenajatých okruhov. Pre operátorov, ktorí nedisponujú potrebnou chrbticovou sieťou predstavujú komerčne ponúkané okruhy **komplexné riešenie** bez potreby ďalších výrazných investícií,
- c) množstvo **vstupných poplatkov** samotnej referenčnej ponuky, ktoré nepriamo zvyšujú celkovú cenu za prenájom regulovaných služieb, zatiaľ čo pri odoberaní komplexného riešenia komerčne ponúkaných okruhov sa tieto poplatky neúčtujú.

Niektoré podniky na predmetnom trhu menia svoje cenníkové ceny raz za 2 roky, iné každoročne. Väčšina podnikov má pri tej istej rýchlosti okruhov podobné ceny pre klasické aj pre ethernetové okruhy.

Obchody na tomto trhu prebiehajú prostredníctvom výberových konaní a špecializovaných obchodníkov. Trh prenájmu okruhov je charakteristický tým, že okrem cenníkových cien podniky uzatvárajú jednotlivé obchody individuálne, podľa konkrétnych podmienok. Cenníkové ceny sú v tomto prípade iba orientačné, lebo do výšky ceny sa premieta aj lokalita v ktorej je prenajatý okruh umiestnený, aj samotná dĺžka okruhu, časová viazanosť samotného prenájmu a aj doplnkové služby.

Priemerné ceny za rovnako rýchle okruhy sa pri rôznych podnikoch pohybujú v širšom intervale, pričom toto rozpätie je spôsobené práve rôznymi dĺžkami, rôznym terénom, viazanosťou alebo doplnkovými službami.

V nižšie uvedenom grafe č. 7 je uvedené porovnanie priemerných cien okruhov od bodu prepojenia po koncový bod ku koncu roka 2010. **[Predmet OT]**

**Graf č. 7:** Priemerné ceny okruhov podľa rýchlostí k 31.12.2010 [Predmet OT]

Nasledujúce tabuľky porovnávajú ceny zverejnené v referenčnej ponuke spoločnosti Slovak Telekom s priemernými cenami komerčných okruhov spoločnosti Slovak Telekom a s komerčnými priemernými cenami ostatných najväčších podnikov. Referenčná ponuka zahŕňa iba časti okruhov od hlavného rozvádzača po koncový bod, pričom komerčné okruhy spoločnosti Slovak Telekom na rozdiel od referenčnej ponuky v sebe okrem ukončovacej časti zahŕňajú aj prenosovú časť prenajatých okruhov. Úrad skúmal aj priemerné ceny za komerčne poskytované okruhy od koncového bodu po koncový bod vzhľadom k tomu, že tieto okruhy obsahujú aj ukončovacie časti.

**Tabuľka č. 3:** Ceny okruhov ponúkaných v referenčnej ponuke spoločnosti Slovak Telekom k 31.12.2010.

Prenosová rýchlosť	Ceny za okruhy ponúkané v referenčnej ponuke spoločnosti Slovak Telekom k 31.12.2010
64 kbit/s	38 €
128 kbit/s	38 €
256 kbit/s	38 €
512 kbit/s	65 €
1024 kbit/s	74 €
2048 kbit/s	84 €





Prenosová rýchlosť	Last Mile	SWAN (FWA)	SWAN (RR)	Avis (RR)	Avis (FWA)	Invitel
4 Mbit/s	■	■	■	■	■	■
8 Mbit/s	■	■	■	■	■	■
16 Mbit/s	■	■	■	■	■	■
34 Mbit/s	■	■	■	■	■	■
155 Mbit/s	■	■	■	■	■	■
nad 155 Mbit/s	■	■	■	■	■	■

**Tabuľka č. 6:** Priemerné ceny najväčších podnikov pôsobiacich na trhu za prenájom okruhov od koncového bodu po koncový bod k 31.12.2010 [Predmet OT].

Prenosová rýchlosť	Slovak Telekom Diaľkový okruh	Slovak Telekom Miestny okruh	Slovak Telekom Metropolitný okruh	Towercom	Avis
64 kbit/s	■	■	■	■	■
128 kbit/s	■	■	■	■	■
256 kbit/s	■	■	■	■	■
512 kbit/s	■	■	■	■	■
1024 kbit/s	■	■	■	■	■
2048 kbit/s	■	■	■	■	■

Prenosová rýchlosť	Slovak Telekom Diaľkový okruh	Slovak Telekom Miestny okruh	Slovak Telekom Metropolitný okruh	Towercom	Avis
4 Mbit/s	■	■	■	■	■
8 Mbit/s	■	■	■	■	■
16 Mbit/s	■	■	■	■	■
34 Mbit/s	■	■	■	■	■
155 Mbit/s	■	■	■	■	■
nad 155 Mbit/s	■	■	■	■	■



### **2.3. Vyhodnotenie povinností uložených v predchádzajúcej analýze trhu**

Na základe predchádzajúcej analýzy bola spoločnosť Slovak Telekom rozhodnutím úradu určená za významný podnik na predmetnom trhu a boli jej uložené povinnosti: transparentnosti, nediskriminácie, oddelenej evidencie, prístupu k určitým sieťovým prostriedkom, nákladovej orientácie a cenovej regulácie.

#### *Vyhodnotenie povinnosti transparentnosti*

Spoločnosť Slovak Telekom doručila úradu a zverejnila na svojej internetovej stránke referenčnú ponuku, v ktorej uviedla podmienky prenajímania ukončovacích častí okruhov. Úrad uložením povinnosti transparentnosti zabezpečil zverejnenie všetkých potrebných informácií a podmienok týkajúcich sa prenájmu ukončovacích častí okruhov.

Transparentnosť bola základným predpokladom pre zabezpečenie nediskriminačného prístupu pri prenájme ukončovacích častí okruhov. Zverejnenie referenčnej ponuky umožnilo, aby podniky ktoré by mali záujem si prenajať ukončovacie časti okruhov od spoločnosti Slovak Telekom mali možnosť získať základné informácie o podmienkach poskytovania služby prenájmu ukončovacích častí okruhov spoločnosti Slovak Telekom. Spoločnosť Slovak Telekom bola povinná na základe úradom uloženej povinnosti zverejniť vyššie uvedené informácie do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a akýkoľvek návrh na zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov, ktorý by mal vplyv na podniky na predmetnom trhu, bola spoločnosť Slovak Telekom povinná zverejniť najneskôr 45 dní pred zamýšľanou zmenou na svojej verejne dostupnej internetovej stránke a predložiť ju úradu.

Plnenie tejto povinnosti zo strany spoločnosti Slovak Telekom je priebežné. Od septembra 2011 platí nová referenčná ponuka. Doposiaľ si žiadny podnik neprenajal ukončovacie časti prenajatých okruhov ponúkané v referenčnej ponuke spoločnosti Slovak Telekom. Podniky uprednostňujú komerčné ponuky spoločnosti Slovak Telekom ako ponuky komplexných riešení bez potreby ďalších rozsiahlych dodatočných investícií.

#### *Vyhodnotenie povinnosti nediskriminácie*

Významnému podniku, spoločnosti Slovak Telekom úrad uložil povinnosť nediskriminácie tak, aby uplatňovala voči ostatným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovala služby ostatným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využívala pre vlastnú potrebu, alebo ich poskytovala podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom majú právo spolurozhodovať. Cieľom uloženia tejto povinnosti bolo, aby významný podnik nemohol poskytovať službu prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov za odlišných technických a kvalitatívnych podmienok, prípadne aby nemohol účtovať rozdielne ceny za poskytovanie tej istej služby rôznym podnikom, čím by ich znevýhodnil oproti iným podnikom. Práve neuloženie

povinnosti nediskriminácie by malo za následok možnosť uplatňovania diskriminačných podmienok, s cieľom vylúčiť alebo obmedziť súťaž, a teda znevýhodniť niektorého odberateľa služby prenájmu ukončovacích častí okruhov. V súlade s uloženou povinnosťou nediskriminácie mala spoločnosť Slovak Telekom uplatňovať voči ostatným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať služby ostatným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou ako keby ich využívala pre vlastnú potrebu.

#### *Vyhodnotenie povinnosti oddelenej evidencie*

Povinnosť oddelenej evidencie predstavuje nevyhnutný doplnok vyššie uvedených povinností a súčasne tvorí podklad pre posúdenie dodržiavania povinnosti nákladovej orientácie a cenovej regulácie. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále získané z oddelenej účtovnej evidencie sú nevyhnutné pre posúdenie, či významný podnik neuplatňuje diskriminačné podmienky voči iným podnikom, či sú do cien prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov zakalkulované iba tie náklady, ktoré s touto službou súvisia v súlade s uloženou povinnosťou nákladovej orientácie a cenovej regulácie.

Spoločnosť Slovak Telekom pravidelne predkladá v súlade s rozhodnutím úradu oddelenú evidenciu v súvislosti so službou veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí okruhov podľa § 20 zákona o elektronických komunikáciách a to tak, že oddelená evidencia spoločnosti Slovak Telekom úradu poskytuje základné informácie o nákladoch, tržbách a vloženom kapitále vzťahujúcich sa k službe prenájmu ukončovacích častí okruhov.

#### *Vyhodnotenie povinnosti prístupu k sieťovým prostriedkom*

Ďalšou uloženou povinnosťou bola povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách. Doposiaľ si žiadny podnik neprenajal ukončovacie časti prenajatých okruhov ponúkané v referenčnej ponuke spoločnosti Slovak Telekom. Podniky uprednostňujú komerčné ponuky spoločnosti Slovak Telekom ako ponuky komplexných riešení bez potreby ďalších rozsiahlych dodatočných investícií.

#### *Vyhodnotenie povinnosti nákladovej orientácie a cenovej regulácie*

Úrad uložil podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách spoločnosti Slovak Telekom povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie. Spoločnosť Slovak Telekom bola povinná stanoviť ceny za prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov tak, aby tieto ceny obsahovali iba náklady spojené s týmto prístupom a aby do týchto cien neboli započítané aj tie náklady, ktoré s týmto prístupom nesúvisia.

Právoplatným rozhodnutím vydaným úradom bola za metódu kalkulácie cien stanovená metóda plne alokovaných historických nákladov. Vzhľadom k tomu, že spoločnosť Slovak Telekom neprenajala žiadny veľkoobchodný ukončovací okruh

z referenčnej ponuky, spoločnosť Slovak Telekom pre určenie kalkulácie cien vychádzala z maloobchodných prenajatých okruhov a nákladových položiek vstupujúcich do nich.

Úrad počas analyzovaného obdobia nezistil porušenie žiadnej z povinností uloženej spoločnosti Slovak Telekom na predmetnom trhu v predchádzajúcej analýze.

Úrad taktiež doteraz neobdržal žiadny podnet od iného operátora v súvislosti s porušením niektorej povinnosti uloženej spoločnosti Slovak Telekom na tomto trhu.

### III. Záver

Okruhy s vyššími resp. nižšími prenosovými kapacitami sú priamo závislé od typu siete určitého poskytovateľa. Na poskytovanie ukončovacích častí prenajatých okruhov s nižšími rýchlosťami sa väčšinou používa metalická prístupová sieť. Na poskytovanie ukončovacích častí prenajatých okruhov s vyššími rýchlosťami sa väčšinou používa optická prístupová sieť alebo pevné rádiové spoje, pričom aj prostredníctvom týchto sietí sa v prípade záujmu prenajímajú okruhy s nižšími rýchlosťami.

Veľkoobchodný trh ukončovacích častí prenajatých okruhov, trh č. 6, úrad rozčlenil na 2 segmenty podľa prenosovej kapacity ukončovacích častí prenajatých okruhov.

Prvým segmentom, segmentom A, sú veľkoobchodné ukončovacie časti prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s, druhým segmentom, segmentom B, sú veľkoobchodné ukončovacie časti prenajatých okruhov s kapacitou nad 2 Mbit/s.

Na oboch segmentoch prevláda odlišný stav súťaže.

#### **3.1. Závery analýzy na segmente A**

Celkový počet okruhov prenajatých s koncovými bodmi s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/ od spoločnosti Slovak Telekom od roku 2006 postupne klesá. Úrad zaznamenal aj pokles súhrnného počtu týchto okruhov prenajatých od ostatných podnikov od roku 2008.

Na segmente A mala k 31.12.2010 najvyšší trhový podiel, vypočítaný na základe počtu prenajatých okruhov s koncovými bodmi, teda okruhov od bodu prepojenia po koncový bod a/alebo od koncového bodu po koncový bod, spoločnosť Slovak Telekom vo výške 52,6 percent. Druhý a tretí najväčší operátori podľa trhových podielov mali 18,7 percentný a 6,4 percentný trhový podiel.

okruhy od bodu prepojenia po koncový bod a od koncového bodu po koncový bod v segmente do a vrátane 2 Mbit/s spolu	Trhový podiel k 31.12.2010
Slovak Telekom, a.s.	52,6 %
2. najväčší podnik	18,7 %
3. najväčší podnik	6,4 %
4. najväčší podnik	5,9 %
5. najväčší podnik	5,6 %
ostatné podniky spolu	10,8 %

Z uvedeného vyplýva, že spoločnosť Slovak Telekom je v tomto segmente predmetného trhu významným podnikom, o čom svedčí aj jej dlhodobu udržateľný vysoký trhovú podiel, ktorý jasne prevyšuje trhovú podiely všetkých jej konkurentov.

Ekonomické bariéry a nižšia návratnosť investícií na segmente A zostávajú naďalej významnými bariérami pre vstup na predmetný segment trhu. Podľa názoru úradu medzi strategické bariéry vstupu na segment A patrí aj postavenie spoločnosti Slovak Telekom na tomto segmente.

Spoločnosť Slovak Telekom disponuje najväčšími technologickými výhodami na segmente A vyplývajúcimi z vlastníctva celoplošne vybudovanej metalickej prístupovej siete. Spoločnosť Slovak Telekom vlastní rozhodujúcu časť infraštruktúry, ktorá sa využíva na prenájom okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s na celom území Slovenskej republiky.

Podniky odoberajúce službu prenájmu okruhov s koncovými bodmi s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s sú závislé na využívaní infraštruktúry spoločnosti Slovak Telekom, ktorá si na tomto segmente udržiava dlhodobo viac ako 50 percentný trhovú podiel a má celoslovenské pokrytie infraštruktúry potrebnej na poskytovanie prenájmu okruhov na tomto segmente.

Vzhľadom na vysoký trhovú podiel spoločnosti Slovak Telekom na segmente A úrad konštatuje, že spoločnosť Slovak Telekom dosahuje úspory z rozsahu pri poskytovaní prenájmu ukončovacích častí okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s v omnoho väčšom rozsahu ako ostatné spoločnosti pôsobiace na predmetnom trhu na tomto segmente, ktoré majú výrazne nižší trhovú podiel.

Na základe vyššie uvedeného úrad konštatuje, že na segmente veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s (SEGMENT A) nie je efektívna súťaž a pôsobí na ňom podnik s významným vplyvom, ktorým je spoločnosť Slovak Telekom. Ekonomický vplyv spoločnosti Slovak Telekom v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa pri poskytovaní služieb na tomto segmente nezávisle od konkurentov a užívateľov.

### **3.2. Závery analýzy na segmente B**

Od roku 2006 do 31.12.2010 počet prenajatých okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s od spoločnosti Slovak Telekom mierne klesol. Počet prenajatých okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s od ostatných podnikov súhrne v tom istom období prudko stúpal. Ostatné spoločnosti spolu prenajímali k 31.12.2010 približne 5 krát viac okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s ako spoločnosť Slovak Telekom.

Na segmente B mala spoločnosť Slovak Telekom k 31.12.2010 trhovú podiel vo výške 16,1 percent, čo predstavuje v poradí druhý najvyšší trhovú podiel. Najvyšší trhovú podiel dosiahla spoločnosť GTS Slovakia s trhovým podielom 17,7 percent. Tretí najväčší operátor pôsobiaci na tomto segmente, podnik Invitel, mal 12,8 percenta a štvrtý najväčší operátor pôsobiaci na tomto segmente, podnik Last Mile,

mal na dosahoval na tomto segmente 9,9 percenta. Žiadna spoločnosť na veľkoobchodnom trhu č. 6 na segmente B nemá významný trhovú podiel, pričom ostatné podniky majú súhrne 33,4 percentný trhovú podiel.

okruhy od bodu prepojenia po koncový bod a aj od koncového bodu po koncový bod v segmente nad 2 Mbit/s spolu	Trhovú podiel k 31.12.2010
1. najväčší podnik	17,7 %
2. najväčší podnik	16,1 %
3. najväčší podnik	12,8 %
4. najväčší podnik	9,9 %
5. najväčší podnik	8,5 %
ostatné podniky spolu	35,0 %

Úradu nie sú známe žiadne technologicky podmienené výhody, ktoré by boli konkurenčnou výhodou jedného podniku voči ostatným podnikom pôsobiacim na segmente B.

Bariéry vstupu pri poskytovaní prenájmu okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s sú podstatne menšie ako na segmente A, čo dokazujú aj trhovú podiely na jednotlivých segmentoch, ktoré odzrkadľujú samotné správanie podnikov na týchto segmentoch.

Operátori budujúci optické prístupové siete a pevné rádiové spoje majú väčší záujem o poskytovanie služieb na segmente B z dôvodu rýchlejšej návratnosti investícií. Záujem podnikov o prenájom okruhov s koncovými bodmi s kapacitou nad 2 Mbit/s od spoločnosti Slovak Telekom je nízky a preto alternatívni operátori nie sú tak závislí na ponuke spoločnosti Slovak Telekom.

Na segmente B žiaden podnik nedosahuje podstatne vyššie úspory z rozsahu ako iné podniky vzhľadom na ich vyrovnaný trhovú podiel. Ostatné podniky pôsobiace na predmetnom trhu majú porovnateľný trhovú podiel, pričom žiadny podnik na tomto segmente nevyvíka nad ostatné.

**Na základe vyššie uvedeného úrad konštatuje, že na segmente veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou nad 2 Mbit/s (SEGMENT B) je efektívna súťaž a nepôsobí na ňom žiaden podnik s významným vplyvom.**

Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy trhu zistí, že na príslušnom relevantnom trhu je efektívna súťaž, nesmie uložiť alebo ponechať v platnosti povinnosti podľa § 18 až 24 a § 27 zákona o elektronických komunikáciách. Vzhľadom na uvedené úrad nenavrhuje na segmente veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou nad 2 Mbit/s uložiť žiadne povinnosti.

Úrad navrhuje nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o určení spoločnosti Slovak Telekom za významný podnik na segmente veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s a uložení



povinností zrušiť rozhodnutia č. 495/14/2006 zo dňa 19.07.2006 a č. 96/01/2006 zo dňa 28.11.2006 v celom rozsahu.

### **3.3. Návrh povinností na segmente A**

Na základe výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 6 úrad navrhuje uložiť spoločnosti Slovak Telekom ako významnému podniku na tomto trhu na segmente prenájmu ukončovacích častí okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s tieto povinnosti:

#### **a) povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 18 zákona o elektronických komunikáciách.**

Podnik s významným vplyvom je povinný:

- I. Zverejniť referenčnú ponuku na poskytovanie veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s, ktorá musí obsahovať všetky špecifické informácie, najmä účtovné informácie, technické špecifikácie, vlastnosti siete, zmluvné podmienky dodávania a používania služby prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov, vrátane cien, na svojej verejne dostupnej internetovej stránke najneskôr do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia o určení významného podniku a uložení povinností a predložiť ju úradu.

Referenčná ponuka nesmie obsahovať žiadne ceny za sieťové prvky alebo zariadenia, za ktoré by oprávnený podnik poskytujúci verejnú sieť, verejnú službu alebo verejnú sieť a verejnú službu musel platiť, ak nie sú potrebné na poskytovanie daných služieb.

- II. Zverejniť akýkoľvek návrh na zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na poskytovanie veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s, ktorý bude mať vplyv na podniky definované v § 4 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách najneskôr 45 dní pred zamýšľanou zmenou na svojej verejne dostupnej internetovej stránke a preložiť ju úradu.

#### **b) povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 19 ods. 1 a ods. 2 o elektronických komunikáciách.**

Podnik s významným vplyvom je povinný:

uplatňovať pri poskytovaní veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v

postavení ovládanéj osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať.

**c) povinnosť viesť oddelenú evidenciu nákladov a výnosov podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách.**

Podnik s významným vplyvom je povinný pri poskytovaní veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s:

- A. viesť oddelenú evidenciu podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tak, aby poskytla úradu objektívne a prehľadné informácie o štruktúre nákladov, výnosov a vloženom kapitále, ktoré súvisia:
  - I. s veľkoobchodným prenájmom ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s a
  - II. s kolokáciou pri poskytovaní týchto služieb.

Náklady, výnosy a objem vloženého kapitálu na prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s a na kolokáciu musia vychádzať z účtovnej závierky spoločnosti Slovak Telekom, overenej audítorom. Pri alokácii nákladov sa vychádza z princípu nákladovej príčinnosti, t.z. že do nákladov na konkrétnu službu sa započítajú iba tie náklady, ktoré vznikli v súvislosti s poskytovaním tejto služby. Náklady teda budú priradené metódou ABC (activity based costing). Náklady musia byť členené v súlade s právoplatnou metódou kalkulácie cien, ktorú úrad podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách vydá samostatným rozhodnutím a uverejní vo Vestníku úradu.

Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále vo vyššie uvedenom členení týkajúce sa daného účtovného obdobia spolu s podrobným popisom alokácie nákladov vrátane použitých alokačných metód a postupov spolu s podrobnou špecifikáciou priamych nákladov (náklady, ktoré je možné priradiť priamo), nepriamych nákladov, ostatných spoločných resp. režijných nákladov rešpektujúc zásady proporcionality a transparentnosti je spoločnosť Slovak Telekom povinná podľa § 20 ods.2 zákona o elektronických komunikáciách predložiť úradu vždy najneskôr do 30.06. nasledujúceho roka. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále vo vyššie uvedenom členení za rok 2010 je spoločnosť Slovak Telekom, povinná predložiť úradu najneskôr do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o uložení tejto povinnosti. Ak v čase nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení tejto povinnosti nebude právoplatná príslušná metóda kalkulácie cien, je spoločnosť Slovak Telekom, povinná predložiť úradu vyššie uvedené informácie najneskôr do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien.

- B. viesť oddelenú evidenciu tak, aby boli sprehľadnené veľkoobchodné a vnútropodnikové ceny za účelom preukázania, že nedochádza k porušovaniu povinnosti nediskriminácie podľa § 19 zákona

a k zvýhodňovaniu alebo znevýhodňovaniu niektorých služieb prerozdeľovaním nákladov a výnosov z iných služieb a medzi službami navzájom.

C. na požiadanie úradu predložiť účtovné záznamy na overenie povinnosti podľa písm. A v tomto odseku.

**d) povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách.**

Povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov podľa § 21 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách.

Podnik s významným postavením je povinný:

- I. poskytovať tretím osobám prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov,
- II. poskytovať prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov za veľkoobchodných podmienok na ďalší predaj tretími osobami,
- III. nezrušiť už poskytnutý prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov bez zákonných dôvodov,
- IV. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov,
- V. zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na prevádzkyschopnosť služieb,
- VI. umožniť spoločné používanie infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení,
- VII. poskytnúť špecifikované služby potrebné na prevádzkyschopnosť služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí,
- VIII. zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb.

**e) regulácia cien prístupu a povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách**

Podnik s významným vplyvom je povinný:

- I. stanoviť cenu za veľkoobchodný prenájom ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s podľa platného rozhodnutia úradu, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien za prenájom ukončovacích častí prenajatých okruhov, uverejneného vo Vestníku úradu,
- II. stanoviť cenu za kolokáciu podľa platného rozhodnutia úradu, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien za služby kolokácie v sieti významného podniku, uverejneného vo Vestníku úradu,

Vzhľadom k tomu, že spoločnosť Slovak Telekom je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 6 v segmente do a vrátane 2 Mbit/s, je splnenie uložených povinností nevyhnutnou podmienkou vytvorenia konkurenčného prostredia na predmetnom segmente a na súvisiacich trhoch.

## **Odôvodnenie navrhovaných povinností**

Uloženie všetkých povinností pre spoločnosť Slovak Telekom, ako významnému podnikovi na relevantnom trhu č. 6 v segmente A, považuje úrad za opodstatnené za účelom zlepšenia podmienok pri poskytovaní veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s a predovšetkým pre zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb na súvisiacich maloobchodných trhoch a zabezpečenie prospechu pre koncových užívateľov.

V záujme zabezpečenia rovnocenných podmienok medzi potenciálne prenajímajúcimi podnikmi a významným podnikom je preto nevyhnutné, aby bol tento prístup k prenájmu okruhov poskytovaný za úplne rovnocenných podmienok.

Povinnosť transparentnosti zaväzuje spoločnosť Slovak Telekom zverejniť všetky dôležité technické, cenové, kvalitatívne, zmluvné a iné informácie týkajúce sa poskytovania prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s iným podnikom. Všetky tieto informácie budú dostupné pre podniky formou zverejnenej referenčnej ponuky. Úrad v rámci povinnosti transparentnosti navrhuje uložiť spoločnosti Slovak Telekom, aby akýkoľvek návrh na zmenu podmienok referenčnej ponuky zverejnila na svojej internetovej stránke a predložila úradu s dostatočným predstihom (45 dní). Uložením tejto povinnosti chce úrad zabezpečiť, aby podniky, ktoré v budúcnosti uzavrú so spoločnosťou Slovak Telekom zmluvu o prístupe k ukončovacím častiam prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s mali dostatok času na to, aby túto navrhovanú zmenu premietli do vlastných všeobecných podmienok upravujúcich poskytovanie služieb využívajúc prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov spoločnosti Slovak Telekom.

Transparentnosť prístupu je základným predpokladom pre zabezpečenie nediskriminácie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s. Základným princípom nediskriminácie je, že podnik s významným vplyvom je povinný uplatňovať voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Neuloženie povinnosti nediskriminácie by mohlo mať za následok možnosť uplatňovania diskriminačných podmienok s cieľom vylúčiť alebo obmedziť súťaž. Úrad zastáva názor, že veľkoobchodný prenájom ukončovacích častí okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s by mal podnik s významným postavením poskytovať ostatným podnikom za rovnakých podmienok, vrátane ceny. Uloženie povinnosti transparentnosti a následnej nediskriminácie je účinným nástrojom na zabezpečenie rovnakých podmienok pri poskytovaní tých istých služieb.

Zverejňovanie uvedených špecifikovaných informácií má prioritne za cieľ zabezpečiť, aby významný podnik nevyžadoval od podnikov zaujímajúcich sa o prenájom ukončovacích častí prenajatých okruhov platenie za zariadenia, ktoré nie sú potrebné na poskytovanie predmetnej služby. Zverejňovaním špecifikovaných informácií významným podnikom úrad zabezpečí to, aby podniky, ktoré majú záujem o prenájom ukončovacích častí okruhov na segmente A, získali základné informácie o podmienkach poskytovania tejto služby spoločnosťou Slovak Telekom vrátane cien.

Rovnako úrad postupoval aj pri návrhu uloženia povinnosti včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách. Vzhľadom k tomu, že doposiaľ žiaden podnik od významného podniku nemá prenajaté žiadne veľkoobchodné ukončovacie časti okruhov ponúkané v referenčnej ponuke, úrad pokladá za potrebné ponechať túto povinnosť uloženú, čím sa zabezpečí, že významný podnik bude naďalej povinný viesť rokovania s inými podnikmi v dobrej viere, poskytovať tretím osobám prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov, poskytovať to za veľkoobchodných podmienok aj na ďalší predaj tretími osobami, nezrušiť už poskytnutý prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov bez zákonných dôvodov, atď.

Vyššie uvedené skutočnosti, spolu s predpokladaným možným správaním sa vertikálne integrovaného podniku, boli dôvodom pre uloženie všetkých navrhovaných povinností podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách, ktoré sú uvedené v navrhovanej výrokovej časti rozhodnutia.

Podľa zákona o elektronických komunikáciách je úrad tzv. sektorový regulátor a jeho úlohou je rozhodovať ex ante, t.j. povinnosťou úradu je určiť rámec a konkrétne pravidlá budúceho správania sa podnikateľov.

Povinnosť oddelenej evidencie, za účelom získania informácií o štruktúre nákladov, výnosov a vloženom kapitále, ktoré súvisia s poskytovaním služieb kolokácie a zriadenia i používania prenajatého okruhu, tvorí podklad pre posúdenie dodržiavania povinnosti nákladovej orientácie a cenovej regulácie. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále získané z oddeleného účtovníctva sú predpokladom pre posúdenie, či významný podnik neuplatňuje diskriminačné podmienky pri poskytovaní veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s, resp. pri kolokácii voči iným podnikom, či sú do cien zakalkulované iba tie náklady, ktoré súvisia s poskytovaním predmetných služieb v súlade s uloženou povinnosťou nákladovej orientácie a cenovej regulácie. Úrad preto navrhol v súlade s § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách aj vedenie oddelenej evidencie spoločnosti Slovak Telekom súvisiacej s prípravou kolokácie, so zriadením kolokačného priestoru resp. miesta.

Vzhľadom na skutočnosť, že spoločnosť Slovak Telekom má na segmente veľkoobchodného prenájmu ukončovacích častí okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov, sa úrad rozhodol uložiť aj povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie za kolokáciu a za veľkoobchodný prenájom ukončovacích častí prenajatých okruhov

s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s podľa platného rozhodnutia úradu, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien za prenájom ukončovacích častí prenajatých okruhov, resp. za kolokáciu, uverejneného vo Vestníku úradu.

Pri posudzovaní cien bude úrad prihliadať aj na ceny za prenájom okruhov, ktoré spoločnosť Slovak Telekom uplatňuje voči svojim koncovým užívateľom. Takýto prístup k regulácii cien by mal zabezpečiť, aby spoločnosť Slovak Telekom nemohla uplatňovať voči podnikom žiadajúcim o prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s ceny, ktoré sú vyššie ako ceny, ktoré uplatňuje voči svojim koncovým zákazníkom resp. aby ceny uplatňované voči podnikom neboli vyššie ako „vnútro podnikové“ ceny, ktoré vstupujú do ceny pre koncových zákazníkov. Uložením tejto povinnosti chce úrad predísť diskriminácii, čo by následne viedlo k ďalšiemu posilneniu pozície spoločnosti Slovak Telekom ako významného podniku.

Úrad konštatuje, že v prípade komerčných ponúk prenájmu okruhov od bodu prepojenia po koncový bod a od koncového bodu po koncový bod musia byť uložené povinnosti plnené na tej časti služby, ktorá zodpovedá definovaniu relevantného trhu poskytovania prenájmu ukončovacích častí okruhov, teda od prvého uzla siete (napr. hlavného rozvádzača) po koncový bod siete.

Cenová regulácia zriadenia kolokačného priestoru, resp. miesta vychádza z nákladov, ktoré súvisia s poskytovaním služby na jeho zriadenie a na druhej strane zabezpečuje, aby náklady na zriadenie kolokačného priestoru, resp. miesta nemuseli byť hradené jednorázovo v plnej výške prvým podnikom žiadajúcim o prístup k prenajatým okruhom a o zriadenie kolokačného priestoru/miesta. Uložením povinnosti cenovej regulácie podľa určenej metódy kalkulácie cien za služby kolokácie úrad zabezpečí, aby spoločnosť Slovak Telekom do ceny za zriadenie kolokačného priestoru, resp. miesta započítala len nevyhnutné náklady potrebné pre doplnenie a dovybavenie týchto priestorov, ktoré sú vo vlastníctve spoločnosti Slovak Telekom a sú potrebné pre kolokáciu. Cenovou reguláciou zriadenia kolokačného miesta resp. priestoru úrad vyrieši základný problém pri poskytovaní služby prenájmu ukončovacích častí okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s, ak vybudovanie kolokačného priestoru resp. miesta zabezpečuje významný podnik.

Vzhľadom k tomu, že spoločnosť Slovak Telekom má na relevantnom trhu č. 6, v segmente A, také postavenie, ktoré jej vzhľadom na neexistujúcu súťaž na tomto trhu umožňuje požadovať neprimerane vysoké ceny za služby zriadenia kolokačného priestoru resp. miesta, ktorých budovanie zabezpečuje vo svojej vlastnej réžii, preto jej úrad uložil povinnosť regulácie cien pre zriadenie kolokačného priestoru, resp. miesta. Navrhovanou cenovou reguláciou kolokácie (ktorú vybuduje spoločnosť Slovak Telekom) úrad zabezpečí, aby ceny za služby kolokácie pri poskytovaní prístupu k prenajatým okruhom boli nákladovo orientované.

Všetky navrhované povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Ukladanie povinností má za cieľ vytvorenie efektívnej konkurencie a potlačenie protisúťažného správania sa podnikov. Uloženie všetkých navrhovaných povinností je v súlade so stavom súťaže

na segmente A veľkoobchodného trhu č. 6 - veľkoobchodné ukončovacie časti prenajatých okruhov s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s.

Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 6 **obsahuje aj informácie, ktoré niektoré podniky označili za predmet obchodného tajomstva.** Pri analýze veľkoobchodného trhu č. 6 úrad postupoval v zmysle zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

V Bratislave dňa 21. októbra 2011

Ing. Jana Kopečná  
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie